

Rapportage Luchtmetingen in het Havengebied Amsterdam 2018

In opdracht van:

Havenbedrijf Amsterdam N.V.
M. Hooijboer
afdeling Ruimte en Milieu
postbus 19406
1000 GK Amsterdam

Amsterdam, juni 2019

Auteur: D. de Jonge

GGD Amsterdam
LO team Luchtkwaliteit
Postbus 2200
1000 CE Amsterdam

auteur
Projectnr

DJ

D. de Jonge
18-1107

12-6-19

doc 19-1101
92 blz incl 9 bijlagen

beoordeeld
goedgekeurd

J.H. Visser
H. Helmink

18/06/2019
17/06/2019

Aan de totstandkoming van deze rapportage werkten mee:

Peter Wallast (GGD Amsterdam, opbouw en onderhoud op de meetstations)
Jennes Meijdam (GGD Amsterdam, Onderhoud Met-one BAM)
Mariska Hoonhout (GGD Amsterdam, Onderhoud en uitvoering referentiemethode PM)
Peter Koopman (GGD Amsterdam, Onderhoud en uitvoering referentiemethode PM)
Jorrit van der Laan (GGD Amsterdam, validatie en kwaliteitscontrole)
Dave de Jonge (GGD Amsterdam, projectleiding, validatie en rapportage)

© GGD, Amsterdam, Nederland. Alle rechten voorbehouden.

GGD Amsterdam en/of de met haar gelieerde maatschappijen zijn niet aansprakelijk voor enige directe indirekte, bijkomstige of gevolgschade ontstaan door of bij het gebruik van de informatie of gegevens uit dit document, of door de onmogelijkheid die informatie of gegevens te gebruiken. De inhoud van dit rapport mag aan derden niet anders dan als één geheel worden ontsloten, voorzien van bovengenoemde aanduidingen met betrekking tot auteursrechten en aansprakelijkheid.

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
1.1 Gerelateerde rapportages	6
2 Methoden	7
2.1 Meetlocaties	7
3 Resultaten	9
3.1 Jaargemiddelen 2009 tot 2018.	9
3.2 Bijdragen PM ₁₀ en NO ₂ havengebied Amsterdam	13
3.3 Trendanalyse	14
3.4 Validatie en Datacapture	14
3.5 Grenswaarden	15
3.6 Vergelijking met de GCN 2018	16
3.7 Meteorologie en windrozen	21
3.7.1 Meteorologie 2018	21
3.7.2 Windrozen	21
3.7.3 Windrozen NO ₂ 2018	21
3.7.4 Verschilwindrozen NO ₂ 2018	24
3.7.5 Windrozen PM ₁₀ 2018	26
3.7.6 Verschilwindrozen PM ₁₀ 2018	27
3.7.7 Windrozen PM _{2.5} 2018	29
3.7.8 Verschilwindrozen PM _{2.5} 2018	31
3.7.9 Windrozen benzeen 2018	32
3.7.10 Windrozen tolueen 2018	33
3.7.11 Windrozen xyleen 2018	34
3.7.12 Windrozen SO ₂ 2018	35
3.7.13 Windrozen Black Carbon 2018	36
3.8 Concentraties per dag van de week NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5} , SO ₂ , Benzeen en BC in 2018	37
3.9 Geur- en stofklachten over het Westelijk Havengebied	38
4 Conclusies en aanbevelingen	41
Bijlage 1: Coördinaten en typering meetstations	43
Bijlage 2: Meetresultaten 2018	44
Bijlage 3: Concentraties per dag van de week	79

Bijlage 4: Meetmethoden	83
Bijlage 5: Datacaptures 2018	86
Bijlage 6: Vaststelling van de regionale achtergrond	87
Bijlage 7: Windkarakteristieken	88
Bijlage 8: De Accreditatie van de GGD Amsterdam geldig voor 2018	90
Bijlage 9: Vergelijking 2018 concentraties met de WHO waarden	92

Samenvatting

In deze rapportage zijn de resultaten van de luchtkwaliteitsmetingen over het jaar 2018 nader uitgewerkt. In en rond het havengebied staan sinds 2009 vijf permanente meetstations waar continu de concentraties van PM₁₀, NO, NO₂, NO_x, SO₂, BC, PM_{2,5} en BTX worden gemeten.

Per gemeten component is de trend bepaald, de lokale bijdrage uitgerekend en een vergelijking gemaakt met de landelijk berekende concentraties.

De metingen geven een goed beeld van de luchtkwaliteit in en rondom de Haven van Amsterdam.

Uit de metingen blijkt dat in 2018 op alle meetlocaties wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden.

Een vergelijking met 2017 levert het volgende beeld:

Van de meeste componenten zijn de jaargemiddelde concentraties gelijk gebleven of gedaald, uitzonderingen hierop zijn;

- Tolueen, xyleen en NO₂ op de locatie Spaarnwoude die ten opzichte van 2017 hogere concentraties tonen.
- Een stijging van de PM₁₀ concentraties op de locaties Westerpark, Hemkade, Spaarnwoude en Hoogtij
- Een stijging van de PM_{2,5} concentraties op de locaties Westerpark, Spaarnwoude en Hoogtij.

Op enkele locaties zijn de gemeten PM_{2,5} en de PM₁₀ concentraties in 2018 verhoogd ten opzichte van eerdere jaren bij wind uit noordwestelijk richting.

Het is waarschijnlijk dat de toename in de PM₁₀ concentraties wordt veroorzaakt door de toename van de PM_{2,5} concentratie.

De berekende gemiddelde bijdrage van de Haven voor NO₂ is in 2018 met 2,4 µg/m³ de hoogste gerekend vanaf de start van de metingen. Voor PM₁₀ is de bijdrage in 2018 0,7 µg/m³, dat is 30% hoger dan in 2017, maar nog altijd ruim onder die van 2015 en 2016.

De trendanalyse laat zien dat vanaf 2009 de concentraties PM₁₀, PM_{2,5} en NO₂ dalen. Op de meeste locaties is de daling statistisch significant.

Vergelijking tussen de metingen van NO₂ en de berekende waarden (GCN) toont voor enkele meetstations wederom een structureel hoog verschil. Dit verschil wordt nader onderzocht in het project [Hollandse Luchten](#).

De windrozen tonen voor de meeste stoffen een duidelijke invloed vanuit het havengebied.

Het aantal stof- en geurklachten waarbij als oorzaak het havengebied is geregistreerd, is in 2018 met 236 klachten 10% hoger dan het aantal geregistreerde klachten in 2017. De toename in 2018 is voornamelijk toe te wijzen aan klachten over bedrijven in Westpoort.

1 Inleiding

In en rond het havengebied staan sinds 2009 vijf permanente meetstations waar continu de concentraties van acht verschillende stoffen worden gemeten. Deze rapportage gaat over het kalenderjaar 2018.

De gemeten stoffen zijn:

- Stikstofmonoxide (NO);
- Stikstofdioxide (NO_2);
- Zwaveldioxide (SO_2);
- Fijnstof (fractie PM_{10} , fractie $\text{PM}_{2,5}$);
- Benzeen, Toluene en Xyleen, samen ook wel BTX genoemd;
- Black carbon (BC).

In bijlage 4 zijn details over de meetmethoden opgenomen.

De gemeten jaargemiddelen van 2018 zijn voor PM_{10} , NO_2 , Benzeen en $\text{PM}_{2,5}$ vergeleken met de grenswaarden en met de GCN-waarden van 2018.

Om de invloed van de activiteiten in het havengebied op de luchtkwaliteit nader te duiden zijn diverse analyses aan de meetresultaten uitgevoerd. Onder meer zijn (verschil) windrozen berekend, de concentraties per dag van de week bepaald, diverse meteorologische omstandigheden onderzocht en bijzondere momenten (pieken) geanalyseerd.

Met de opdrachtgever Havenbedrijf Amsterdam N.V. en met de mede-eigenaren van de meetgegevens, de Provincie Noord-Holland, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en de Gemeente Zaanstad, zijn afspraken gemaakt over deze rapportage die met (mondelinge) toestemming van de eigenaren is opgesteld.

1.1 Gerelateerde rapportages

In de voorgaande jaren zijn eveneens (jaar)rapporten gemaakt van de luchtkwaliteit in het havengebied van Amsterdam, de gemeente Amsterdam en de gemeente Zaanstad.

Deze zijn te downloaden op:

<https://www.luchtmeetnet.nl/download#>

2 Methoden

2.1 Meetlocaties

De vijf in deze rapportage betrokken meetstations met bijbehorende stationscode zijn weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: De meetstations in en rondom het Havengebied van Amsterdam

Bron ondergrond van de figuur: Havenbedrijf Amsterdam N.V..

In bijlage 1 is een typering van de meetstations en de x en y coördinaten weergegeven. In tabel 1 is een overzicht weergegeven van de gemeten componenten per meetstation.

De meetstations worden op een stabiele temperatuur gehouden conform de doelen die zijn opgenomen in (GGD Amsterdam) document MMK-I-010. Deze 'omgevingsomstandigheden' zijn minimaal 18 tot maximaal 26°C. In 2018 zijn op enkele momenten deze grenzen overschreden. Hierdoor zijn geen storingen veroorzaakt. In 2018 en 2019 zijn acties uitgezet om (onder andere) de airco's te vernieuwen en isolatie te verbeteren.

In bijlage 4 zijn de details opgenomen over de meetmethoden en de windkarakteristieken.

n.b. Meetstation 003 Nieuwendammerdijk valt buiten de afbeeldingsgrenzen. In 2016 is op meetstation Zaandam gestart met black carbon (BC, roet) metingen. Deze gegevens zijn in dit rapport ook opgenomen en vergeleken met het meetstation Nieuwendammerdijk in Amsterdam Noord.

Alle meetresultaten zijn tot stand gekomen onder de scope L426 behorende bij de NEN EN/ISO 17025:2005 accreditatie van de GGD Amsterdam afgegeven door de Raad voor Accreditatie (zie ook www.RvA.nl) . Deze accreditatie (zoals geldig in 2018) is opgenomen in bijlage 8. Voor de metingen in deze rapportage zijn de verrichtingen 3, 4, 8, 9 en 10 van toepassing. De accreditatie is alleen van toepassing op de meetresultaten.

Interpretaties, trendonderzoek, vergelijkingen met GCN waarden en polluteroos-analyses die ook deel uit maken van deze rapportage vallen niet onder deze accreditatie.

Tabel 1: Overzicht van de meetlocaties, gemeten componenten en opdrachtgever per meetstation.

Nummer	Naam	Componenten	Opdrachtgever
003 ¹	Nieuwendammerdijk	BC	Gemeente Amsterdam
016	Westerpark	PM ₁₀ , PM _{2.5} en SO ₂	Gemeente Amsterdam
546 ²	Hemkade	PM ₁₀ , NO, NO ₂ , NO _x en BTX	Provincie Noord-Holland
701 ³	Zaandam	PM ₁₀ , PM _{2.5} , BC en NO _x	Gemeente Zaanstad
703	Spaarnwoude	PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO, NO ₂ , NO _x en BTX	Havenbedrijf Amsterdam N.V.
704	Hoogtij	PM ₁₀ , PM _{2.5} , NO, NO ₂ , NO _x , BTX en SO ₂	Havenbedrijf Amsterdam N.V.

De karakterisering ('typering') van de meetlocaties zijn opgenomen in bijlage 1.

- 1 Op meetstation 003 Nieuwendammerdijk worden ook andere componenten gemeten, zoals NO_x en O₃. NO_x is wel meegenomen in de bepaling van de regionale achtergrond maar zowel O₃ als NO_x zijn verder geen onderdeel van deze rapportage.
- 2 Per 1/1/2012 is het beheer van het RIVM van meetstation 546 door de GGD Amsterdam overgenomen.
- 3 De meting van O₃ is op meetstation Zaandam per 1 januari 2016 gestopt. Daarvoor in de plaats is de meting van BC gekomen (start op 1 januari 2016).

3 Resultaten

3.1 Jaargemiddelen 2009 tot 2018.

In tabel 2a tot en met 2j zijn de jaargemiddelen van 2009 tot en met 2018 in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ weergegeven. In figuur 2a en 2b zijn van PM₁₀ en NO₂, ter verduidelijking de jaargemiddelde concentraties grafisch weergegeven. De statistische details en de daggemiddelen zijn weergegeven in bijlage 2.

Tabel 2a: jaargemiddelde concentraties 2009 tot 2018.

Jaar	NO									
	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18
016 Westerpark ¹										
546 Hemkade ²	14	16	13	10	14	13	12	13	13	11
701 Zaandam	8	8	9	5	8	5	5	8	6	4
703 Spaarnwoude	8	8	5	5	8	5	4	6	5	4
704 Hoogtij	13	13	12	9	13	11	10	12	10	10

¹ Op meetstation 016 Westerpark wordt geen NO en NO₂ gemeten.

² Metingen vanaf september 2009

Tabel 2b: jaargemiddelde concentraties 2009 - 2018.

Jaar	NO ₂									
	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18
016 Westerpark										
546 Hemkade ¹	37	32	33	33	29	29	30	30	30	29
701 Zaandam	27	25	25	26	23	24	22	24	22	21
703 Spaarnwoude	24	24	22	21	21	21	19	20	20	20
704 Hoogtij	27	28	27	26	23	26	24	27	26	25

¹⁾ Metingen vanaf september 2009

Tabel 2c: jaargemiddelde concentraties 2009 - 2018.

Jaar	SO ₂									
	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18
016 Westerpark	2,6	2,5	1,6	1,7	1,3	1,3	1,1	0,9	0,9	0,7
546 Hemkade										
701 Zaandam										
703 Spaarnwoude										
704 Hoogtij	6,3	3,1	2,4	2,4	1,9	2,4	1,7	1,2	1,1	1,1

Tabel 2i: jaargemiddelde concentraties 2009 - 2018.

Jaar	Xyleen									
	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18
016 Westerpark										
546 Hemkade			0,6	0,9	0,9	1,1	0,9	1,0	0,8	0,6
701 Zaandam										
703 Spaarnwoude		0,6	0,5	0,3	0,6	0,6	*	0,2	0,3	0,3
704 Hoogtij	1,5	1,1	1,5	0,5	0,4	0,7	1,1	1,0	0,7	0,8

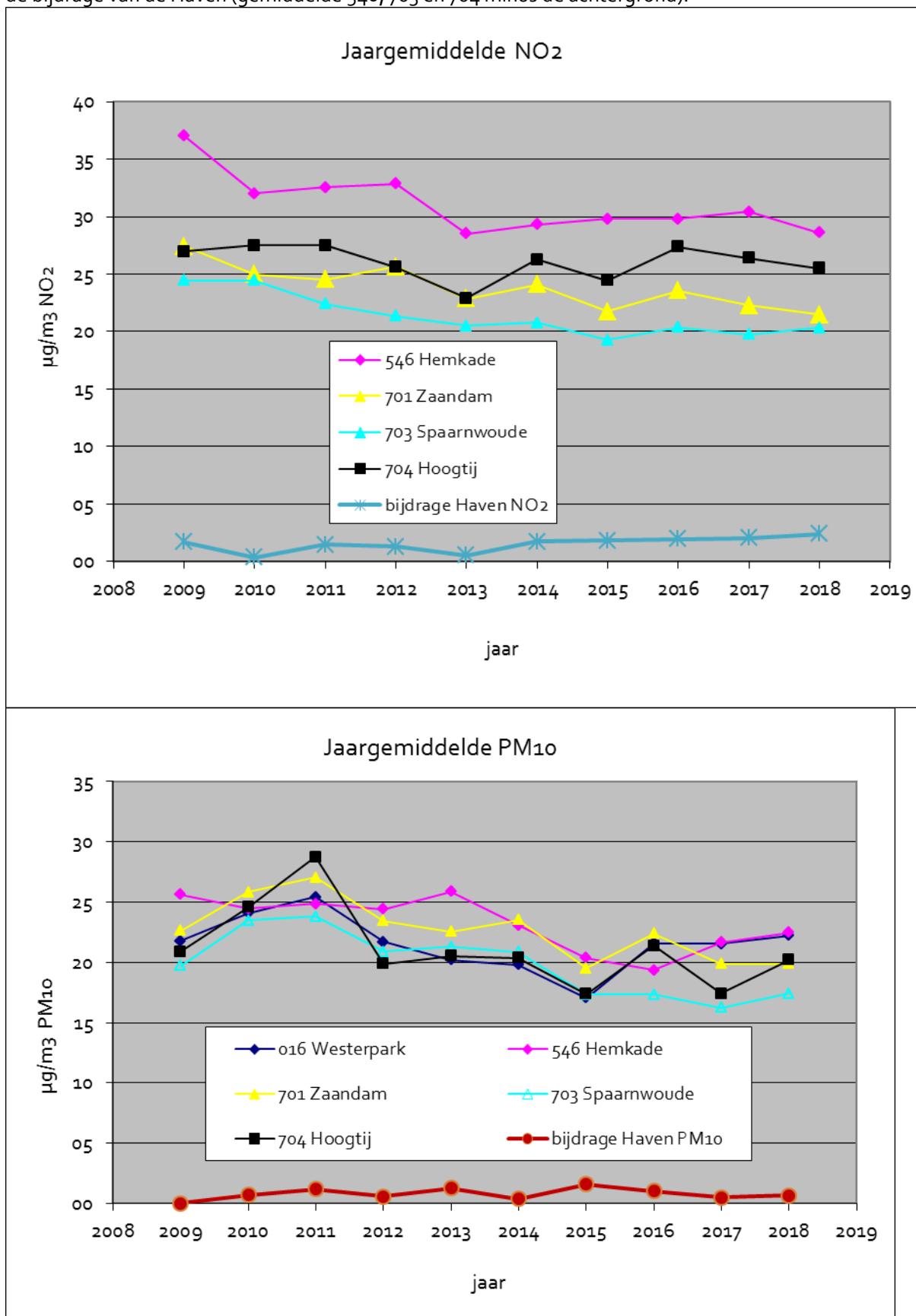
* Door technische problemen zijn geen valide gegevens verzameld voor xyleen over 2015 op meetstation Spaarnwoude.

Tabel 2j: jaargemiddelde concentraties BC (black carbon, roet) 2009 - 2018.

Jaar	BC									
	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18
003 Amsterdam, Nieuwendammerdijk					1,00	1,01	0,85	0,92	0,89	0,82
701 Zaandam								0,98	0,84	0,77

In bijlage 4 "Meetmethoden" zijn per component meetonzekerheden opgenomen.

Figuur 2a en 2b: De jaargemiddelde PM₁₀ en NO₂ concentraties van 2009 tot en met 2018 en de NO₂ en de bijdrage van de Haven (gemiddelde 546, 703 en 704 minus de achtergrond).

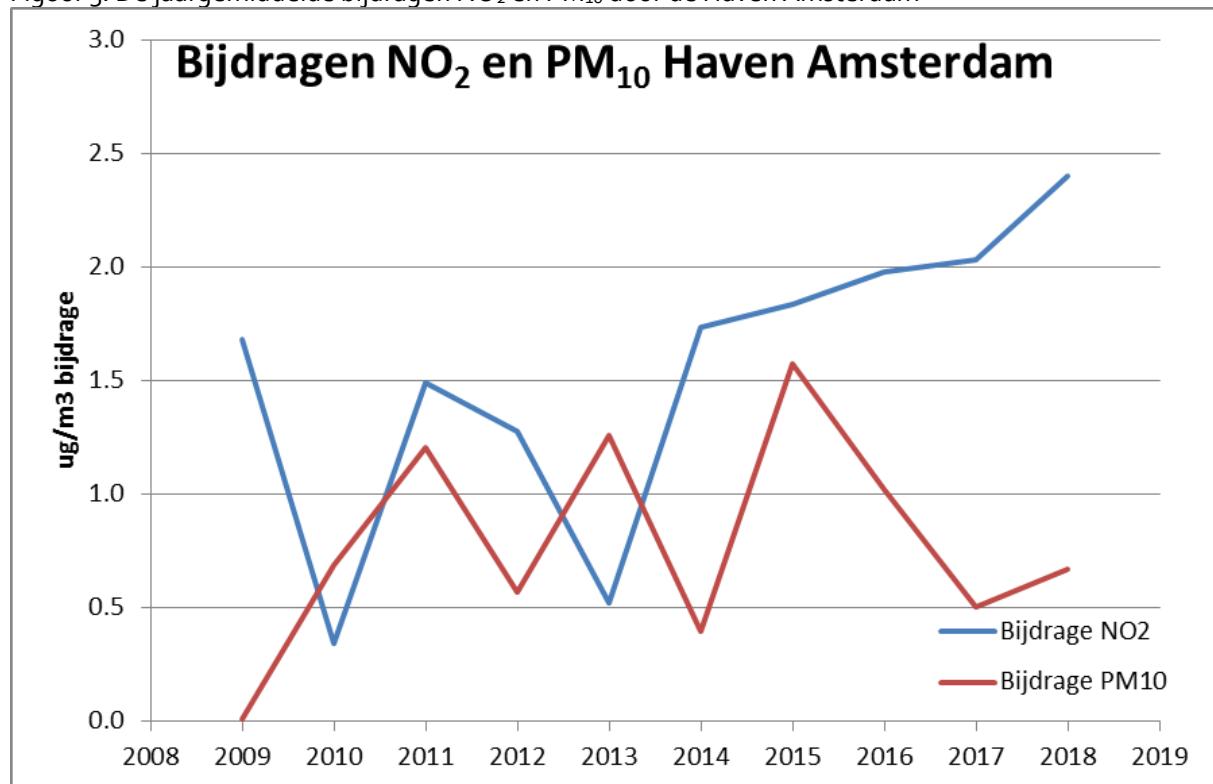

3.2 Bijdragen PM₁₀ en NO₂ havengebied Amsterdam

De trend van de bijdrage van het havengebied PM₁₀ en NO₂ vertoont tussen 2009 en 2018 een wisselend beeld. De bijdrage vanuit het havengebied voor NO₂ in 2018 is met 2,4 µg/m³ de hoogste vanaf de start van de metingen in 2009. Voor PM₁₀ is de bijdrage in 2018 vanuit het havengebied 0,7 µg/m³. Dit is 30% hoger dan in 2017, maar nog altijd ruim onder die van 2015 en 2016.

De trend van de bijdrage vanuit het havengebied is in figuur 3 weergegeven voor PM₁₀ en NO₂. Berekend is het verschil tussen achtergrondconcentratie en het gemiddelde van de concentratie gemeten op Hemkade, Hoogtij en Spaarnwoude. De achtergrond is bepaald op basis van de gemiddelde concentratie gemeten op Nieuwendammerdijk, Westerpark, Vondelpark, Oude Schans, Kantershof, Osdorp, De Rijp, Oude Meer, Spaarnwoude, Hoofddorp en Zaandam. Het verloop (in µg/m³) is indicatief voor de gevolgen op de luchtkwaliteit van activiteiten in het havengebied. Deze trend is minder afhankelijk van de meteorologische omstandigheden.

Figuur 3: De jaargemiddelde bijdragen NO₂ en PM₁₀ door de Haven Amsterdam

3.3 Trendanalyse

De ontwikkeling van de concentraties (per stof en per locatie) is met behulp van een zogenaamde trendanalyse nader onderzocht. Een trendanalyse bepaalt de gemiddelde daling (in dit geval van 2009 – 2018) of stijging per jaar met een bijbehorende statistische onzekerheidsmarge. Als de marge klein genoeg is (p-waarde <0,05) dan kan worden gesteld dat de berekende concentratieverandering ook daadwerkelijk statistisch significant is. Met verandering wordt hier bedoeld met hoeveel microgram per kubieke meter per jaar de jaargemiddeldeconcentratie gemiddeld af- of toeneemt. Een negatieve waarde betekent een afname, een positieve een toename.

Uit deze analyse blijkt dat:

- De berekende trend nagenoeg gelijk is aan die van vorig jaar.
- Voor NO₂ op alle locaties een daling te zien is van gemiddeld 0,1 tot 0,7 µg/m³/jaar. Waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling.
- Voor PM₁₀ op alle locaties een daling te zien is van gemiddeld 0,5 tot 0,8 µg/m³/jaar. Waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling.
- Voor PM_{2,5} op alle locaties een daling te zien is van gemiddeld 0,6 tot 0,9 µg/m³/jaar. Waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling.

Tabel 3 toont een samenvatting van de trendanalyse voor de componenten PM₁₀, PM_{2,5} en NO₂. In **vet** is aangegeven welke afname statistisch significant is.

Tabel 3: De verandering van de jaargemiddelde concentratie en de bijbehorende p-waarde.

locatie	Component	verandering [µg/m ³ /jaar]	p-waarde/ onzekerheid
016 Westerpark	PM ₁₀	-0,45	0,16
016 Westerpark	PM _{2,5}	-0,57	0,10
546 Hemkade	PM ₁₀	-0,69	0,01
546 Hemkade	NO ₂	-0,70	0,02
701 Zaandam	PM ₁₀	-0,60	0,05
701 Zaandam	PM _{2,5}	-0,65	0,01
701 Zaandam	NO ₂	-0,53	0,01
703 Spaarnwoude	PM ₁₀	-0,76	0,02
703 Spaarnwoude	PM _{2,5}	-0,64	0,00
703 Spaarnwoude	NO ₂	-0,62	0,00
704 Hoogtij	PM ₁₀	-0,77	0,10
704 Hoogtij	PM _{2,5}	-0,91	0,00
704 Hoogtij	NO ₂	-0,13	0,55

3.4 Validatie en Datacapture

Alle meetresultaten zijn gevalideerd volgens vaststaande criteria zoals vastgelegd in de kwaliteitsdocumentatie. Indien hieraan niet is voldaan volgt onmiddellijke afkeuring van het analyseresultaat. Uiteindelijk kan dit leiden tot afkeur van een berekend uur-, dag- of jaargemiddelde. In bijlage 2 zijn het aantal goedgekeurde waarnemingen waarop het gemiddelde is gebaseerd weergegeven onder 'aantal uren' en 'aantal dagen'. Om te voldoen aan de criteria uit de Europese regelgeving moet voor de meeste componenten 90% van de tijd waarop een gemiddelde is gebaseerd ook daadwerkelijk zijn gemeten. In bijlage 5 zijn de zogenaamde datacaptures opgenomen. Hieraan voldoen alle metingen uit deze rapportage in 2018.

3.5 Grenswaarden

Alle gemeten concentraties voldoen aan de wettelijke grenswaarden.

De meetresultaten zijn getoetst aan de wettelijke grenswaarden (zie tabel 4) zoals die zijn opgenomen in bijlage 2 van de Wet Milieubeheer. Voor wat betreft deze grenswaarden wordt opgemerkt dat 7 april 2009 door de Europese Commissie aan Nederland uitstel is verleend om te voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen (derogatie EC). Dit uitstel is verleend op basis van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Voor fijnstof PM₁₀ moet Nederland voldoen aan de Europese grenswaarden vanaf 11 juni 2011. Voor PM₁₀ kan een reductie als gevolg van het aandeel zeezout toegepast worden (de zogenaamde zeezoutaf trek). Deze reductie is juridisch vastgelegd en is per regio verschillend. Deze regeling is eind 2012 aangepast. Voor het Havengebied geeft dit een overgang van -6 µg/m³ naar -3 µg/m³ op het jaargemiddelde en van 6 naar 4 reductie op de overschrijdingsdagen. De data in tabel 4 zijn niet gecorrigeerd voor deze reducties. (toepassing van de zeezoutaf trek is alleen van belang bij dreigende overschrijding van de grenswaarden). Ook de GCN concentraties zijn niet gecorrigeerd voor zeezout. Voor NO₂ geldt de grenswaarde van 40 µg/m³ vanaf 1 januari 2015.

In bijlage 9 zijn de gemeten concentraties over 2018 eveneens vergeleken met de WHO advieswaarden.

Tabel 4: De gemeten concentraties en grenswaarden in 2018.

Component en grenswaarden:	NO ₂ µg/m ³	PM _{2,5} 25 µg/m ³ ¹	PM ₁₀ 40 µg/m ³	PM ₁₀ max. 35 dagen >50 µg/m ³ [n]	Benzeen 5 µg/m ³	SO ₂ N uur of dag > 350 resp 125 µg/m ³
016 Westerpark	14	22	8			0
546 Hemkade	29		22	7	0,5	
701 Zaandam	21	13	20	6		
703 Spaarnwoude	20	12	17	6	0,8	
704 Hoogtij	25	14	20	8	0,7	0

¹ Grenswaarde voor PM_{2,5} van 2015: 25 µg/m³. Ook geldt er voor PM_{2,5} met ingang van 1 januari 2015 een blootstellingsconcentratieverplichting van ten hoogste 20 microgram per m³, gedefinieerd als gemiddelde blootstellingsindex. Daarnaast is er een richtwaarde inzake vermindering van de blootstelling van de mens die met ingang van 1 januari 2020 voor zover mogelijk moet worden bereikt, in Nederland van 15%. Hierbij hanteert het RIVM een periode van 2009 t/m 2011 ten opzichte van 2018 t/m 2020 waarin de reducties moeten worden bereikt (zie de voorschriften 4.4 tot 4.7 in Bijlage 2 in de wet milieubeheer).

3.6 Vergelijking met de GCN 2018

Vergelijking tussen de gemeten jaargemiddelen en de GCN waarden over 2018 toont dat globaal genomen de verschillen op de meeste locaties vergelijkbaar zijn met die van 2017.

Details per component:

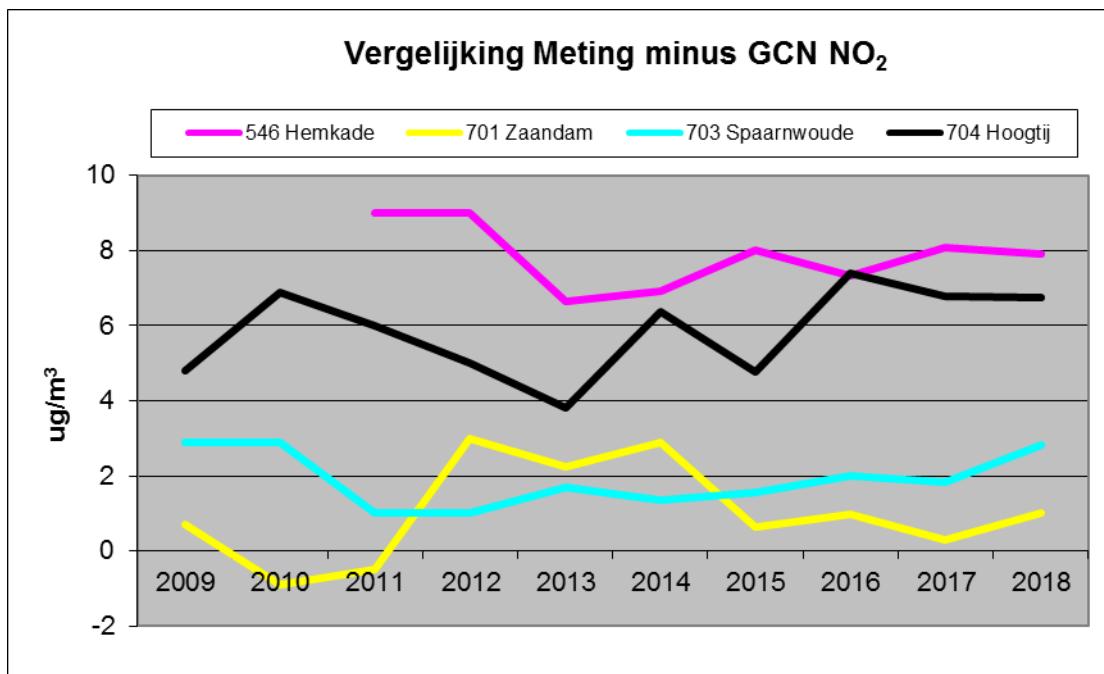
- Voor NO₂ blijken de gemeten jaargemiddelde concentraties in 2018, net als in bijna alle voorgaande jaren, hoger te zijn dan de GCN waarden. De achtergrondstations Zaandam en Spaarnwoude, die zijn meegenomen in de kalibratie van de GCN, wijken voor wat NO₂ betreft tot +2,8 µg/m³ af. De GCN kaarten worden 'gemiddeld gefit' met data van alle (stad)achtergrond stations. Dit betekent dat verschillen met meetwaarden van individuele achtergrondlocaties zowel lager als hoger kunnen zijn. De belaste meetstations tonen over 2018 tot 7,9 µg/m³ hogere concentraties dan de GCN. De afwijking tussen de belaste meetstations en de GCN hangt mogelijk samen met de schaalgrootte van de GCN, waarbij de bijdragen van alle bronnen in een bepaald grid worden "uitgesmeerd" over het hele grid.
 - o Dit effect wordt voor NO₂ nader onderzocht in het project [Hollandse Luchten](#) door middel van aanvullende [metingen met diffusiebuisjes](#). Het onderzoeksgebied ligt met name in het zuiden van Zaanstad.
- Voor PM₁₀ zijn de gemeten jaargemiddelde concentraties in 2018 op 3 van de 5 meetlocaties hoger dan de GCN waarden. Er lijkt voor PM₁₀ en NO₂ van 2009 tot en met 2018 geen trend waarneembaar te zijn in de verschillen tussen de gemeten concentraties en de GCN. Opvallend is echter de trend in de verschillen tussen de gemeten en berekende PM₁₀ concentraties op de locatie Westerpark. Deze is namelijk van een duidelijke overschatting van het model geleidelijk in een onderschatting veranderd. De oorzaak is mogelijk de aanleg van een tunnel en woonwijk nabij deze meetlocatie waardoor de lokale belasting op dit meetstation is veranderd.
- Voor PM_{2,5} is de onderschatting van het GCN model voor de locatie Westerpark van ruim 3 µg/m³ in 2016 en 2017, naar 1,8 µg/m³ in 2018 gedaald.
- Voor benzeen en SO₂ blijken de verschillen tussen de metingen en de GCN door de jaren heen klein.

Tabel 5: Gemeten concentraties vergeleken met de GCN; jaargemiddelde concentraties 2009- 2018.

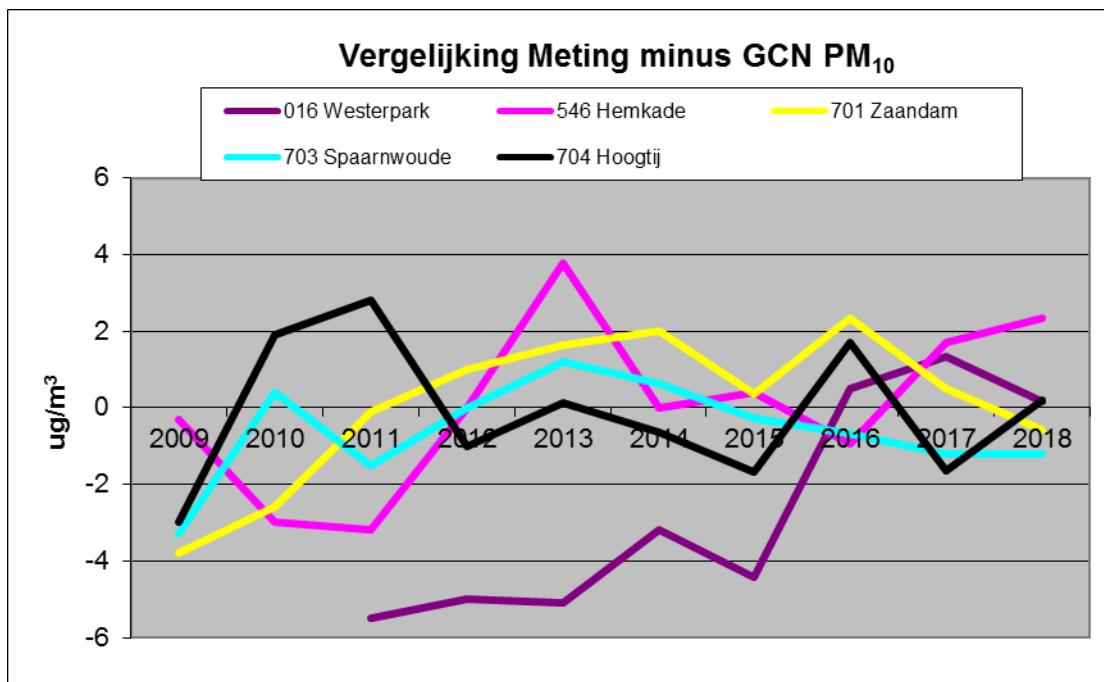
Jaar:	'09	'10	NO ₂								
			'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	
016 Westerpark											
546 Hemkade			9,0	9,0	6,6	6,9	8,0	7,3	8,1	7,9	
701 Zaandam	0,7	-0,9	-0,5	3,0	2,3	2,9	0,6	1,0	0,3	1,0	
703 Spaarnwoude	2,9	2,9	1,0	1,0	1,7	1,4	1,6	2,0	1,8	2,8	
704 Hoogtij	4,8	6,9	6,0	5,0	3,8	6,4	4,8	7,4	6,8	6,8	
<hr/>											
Jaar:	'09	'10	PM ₁₀								
			'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	
016 Westerpark				-5,5	-5,0	-5,1	-3,2	-4,4	0,5	1,3	0,2
546 Hemkade	-0,3	-3,0	-3,2	0,0	3,8	0,0	0,4	-0,9	1,7	2,3	
701 Zaandam	-3,8	-2,6	-0,1	1,0	1,6	2,0	0,4	2,3	0,5	-0,6	
703 Spaarnwoude	-3,3	0,4	-1,5	0,0	1,2	0,6	-0,3	-0,7	-1,2	-1,2	
704 Hoogtij	-3,0	1,9	2,8	-1,0	0,1	-0,6	-1,7	1,7	-1,6	0,2	
<hr/>											
Jaar:	'09	'10	PM _{2,5}								
			'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	
016 Westerpark				0,2	-1,0	-0,1	-0,7	-0,2	3,3	3,1	1,8
546 Hemkade											
701 Zaandam	-2,2	-0,6	0,2	2,0	1,5	2,7	1,4	0,4	0,5	0,8	
703 Spaarnwoude	-0,5	-0,2	0,3	2,0	2,1	0,5	1,8	-0,6	0,2	1,2	
704 Hoogtij	-0,7	2,7	2,2	1,0	3,4	1,0	1,6	-0,1	0,4	2,7	
<hr/>											
Jaar:	'09	'10	Benzeen								
			'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	
016 Westerpark											
546 Hemkade		-2,2	-0,3	-0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,0	-0,1	
701 Zaandam											
703 Spaarnwoude		-0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,2	
704 Hoogtij	0,2	-0,4	0,3	0,2	0,4	0,5	0,2	0,1	0,0	0,0	
<hr/>											
Jaar:	'09	'10	SO ₂								
			'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	
016 Westerpark		0,2	-0,6	0,0	-0,2	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	
546 Hemkade											
701 Zaandam											
703 Spaarnwoude											
704 Hoogtij	3,4	0,4	0,1	0,7	0,4	0,6	0,4	0,3	0,3	0,4	

In figuur 4a tot en met 4e zijn de verschillen tussen de meting en de GCN van 2009 tot en met 2018 grafisch weergegeven. Hieruit is af te leiden of de berekende (GCN) waarden beter (kleinere verschillen) of slechter (grote verschillen) worden. Voor NO₂ is voor de locaties Hemkade en Hoogtij een structurele grote afwijking tussen de gemeten en berekende waarden. Aanbevolen wordt om dit nader te onderzoeken. Bijvoorbeeld door een data-analyse aan andere metingen van NO₂ met de berekende waarden in de omgeving (o.a. Palmesbuisjesmetingen in het zuiden van Zaanstad).

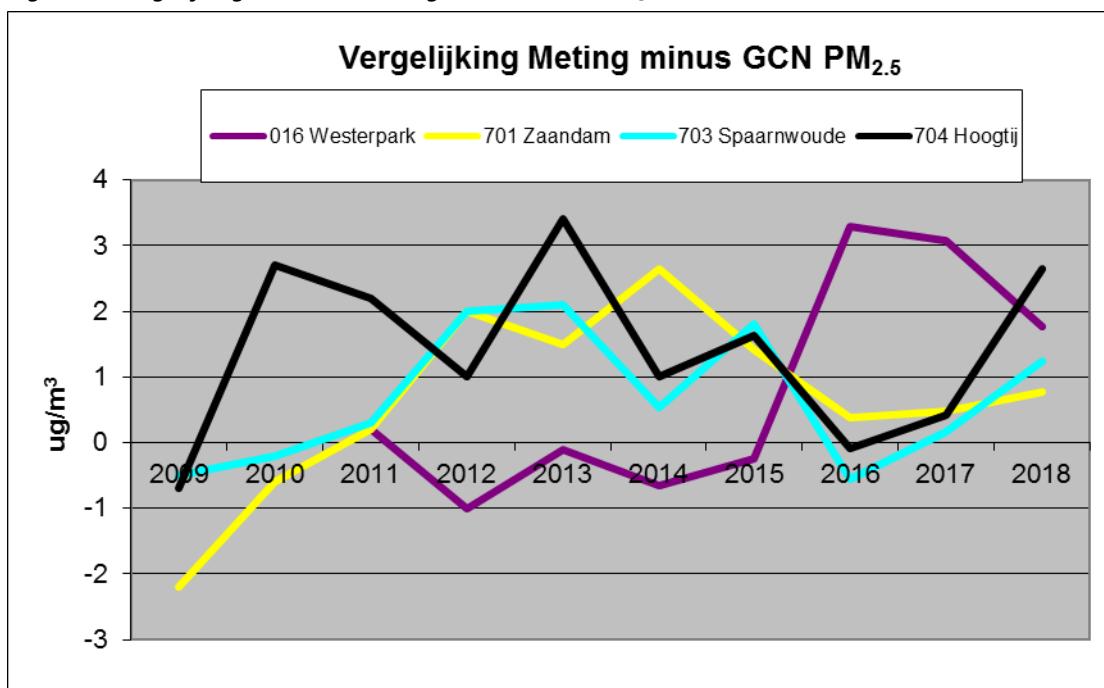
Figuur 4a: Vergelijking tussen de metingen en de GCN voor NO₂ 2009 tot en met 2018.

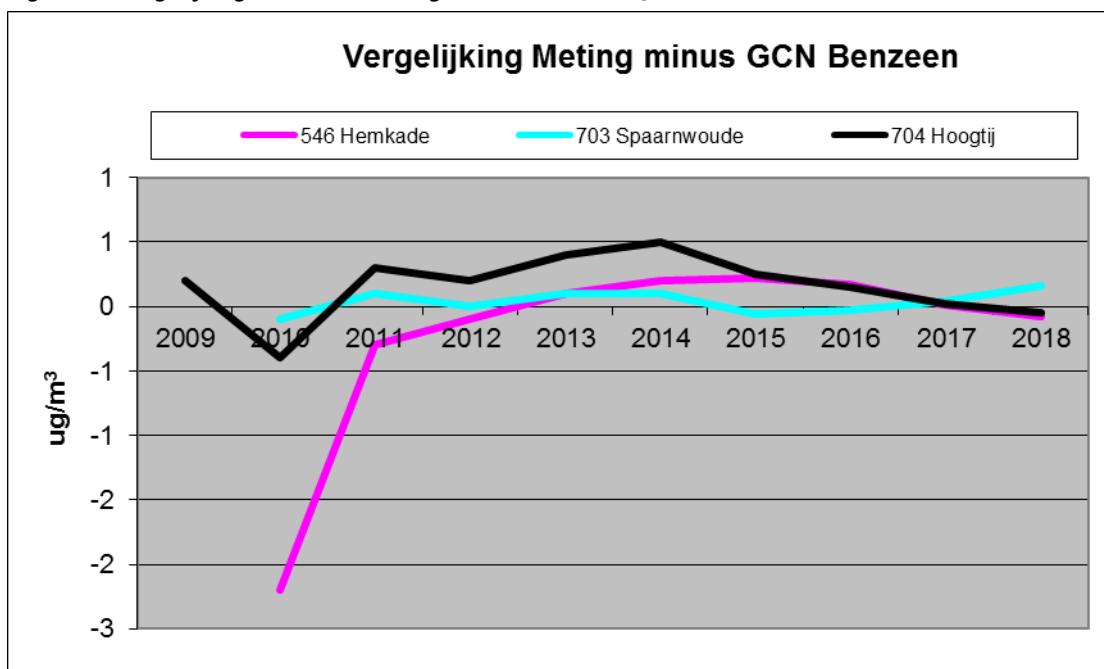
Figuur 4b: Vergelijking tussen de metingen en de GCN 2009 tot en met 2018 PM₁₀.

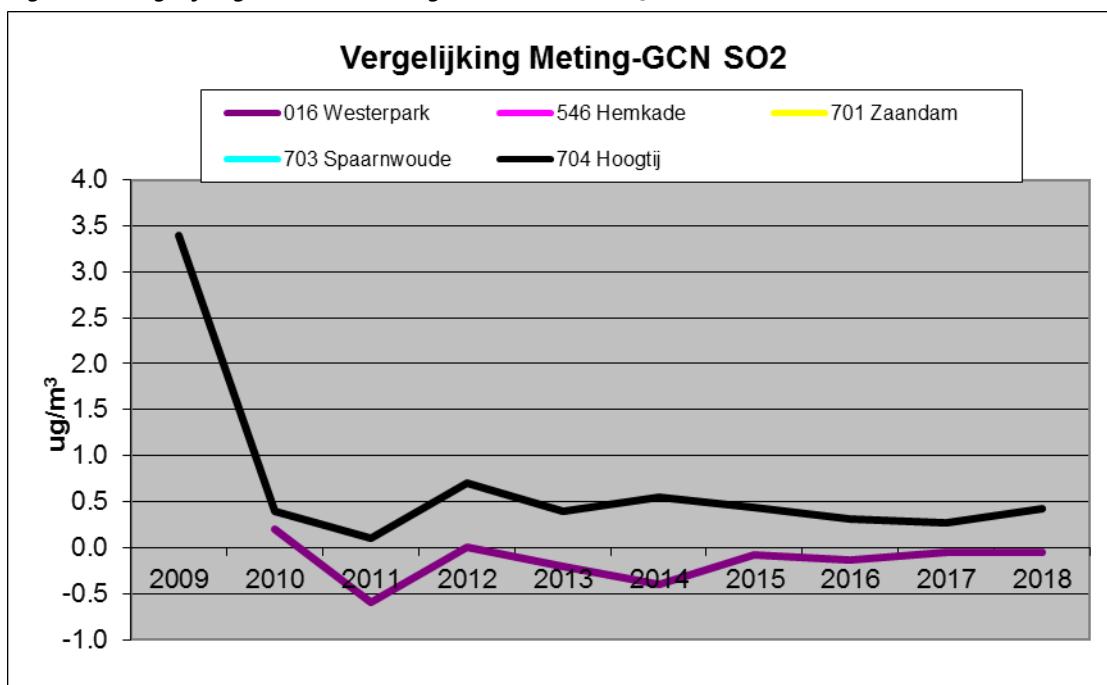
Figuur 4c Vergelijking tussen de metingen en de GCN 2009 tot en met 2018 PM_{2.5}.

Figuur 4d Vergelijking tussen de metingen en de GCN 2009 tot en met 2018 benzeen.

Figuur 4e Vergelijking tussen de metingen en de GCN 2009 tot en met 2018 SO₂.

3.7 Meteorologie en windrozen

3.7.1 Meteorologie 2018

Tabel 6: Meteorologie tijdens de meetperiode en in vergelijking met het langjarig gemiddelde (2008-2017). Alle meetgegevens zijn afkomstig van KNMI station Schiphol.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	gemiddelde 2008-2017
Gemiddelde temperatuur (°C)	9,9	11,8	11,0	10,9	11,1	11,5	10,7
Total hoeveelheid neerslag (mm)	792	826	885	863	936	559	821
Gemiddelde windsnelheid (m/s)	5,0	4,8	5,2	4,7	4,8	4,8	4,9
% noordenwind (320-40°)	22,4	15,5	14,3	15,6	11,8	18,5	17,4
% oostenwind (50-130°)	21,8	20,6	17,5	21,6	17,9	25,3	19,8
% zuidenwind (140-220°)	28,6	36,7	34,1	32,7	31,1	29,4	32,1
% westenwind (230-310°)	26,1	25,9	32,8	28,7	37,0	25,2	29,4
% windstil/variabel	1,2	1,2	1,3	1,5	2,1	1,6	1,3

Het KNMI spreekt wat betreft het jaar 2018 over een neerslagtekort dat uiteindelijk grote problemen heeft veroorzaakt voor landbouw en scheepvaart. De warmste zomer in ruim drie eeuwen, een gemiddelde temperatuur van 18,9°C tegen 17,0°C normaal, 60 warme dagen op rij. 2018 was een jaar met vele hitte-, zon- en droogtorecords. Voor het eerst in de geschiedenis wordt code oranje voor extreme hitte door het KNMI afgekondigd. Deze zeer afwijkende omstandigheden hebben een gunstige invloed gehad op de concentraties stikstofdioxide, deze zijn ten opzichte van 2017 en de jaren daarvoor veel lager, zowel op achtergrondstations als op door het verkeer beïnvloede stations. Dit heeft te maken met het grote aantal zonne-uren in 2018. Onder invloed van zonlicht wordt NO₂ afgebroken tot NO en een zuurstofradicaal, dit zuurstofradicaal reageert met zuurstof in de lucht tot ozon (O₃). De O₃ concentraties waren, als gevolg van het zonnige weer, in 2018 juist hoger dan in voorgaande jaren. Hoewel ook de omgekeerde reactie optreedt (waarbij O₃ reageert met NO, waarbij weer NO₂ wordt gevormd) is het netto resultaat een lagere NO₂ concentratie.

3.7.2 Windrozen

De windrozen zijn bepaald met behulp van de meteorologische gegevens van KNMI station Schiphol. De details staan beschreven in bijlage 4 en 7.

3.7.3 Windrozen NO₂ 2018

In 2018 zijn op 3 van de 4 stations lagere NO₂ concentraties gemeten en op een station (Spaarnwoude) licht hogere concentraties dan over 2017.

In Zaandam is de NO₂ concentratie in 2018 het laagst sinds de start van de metingen.

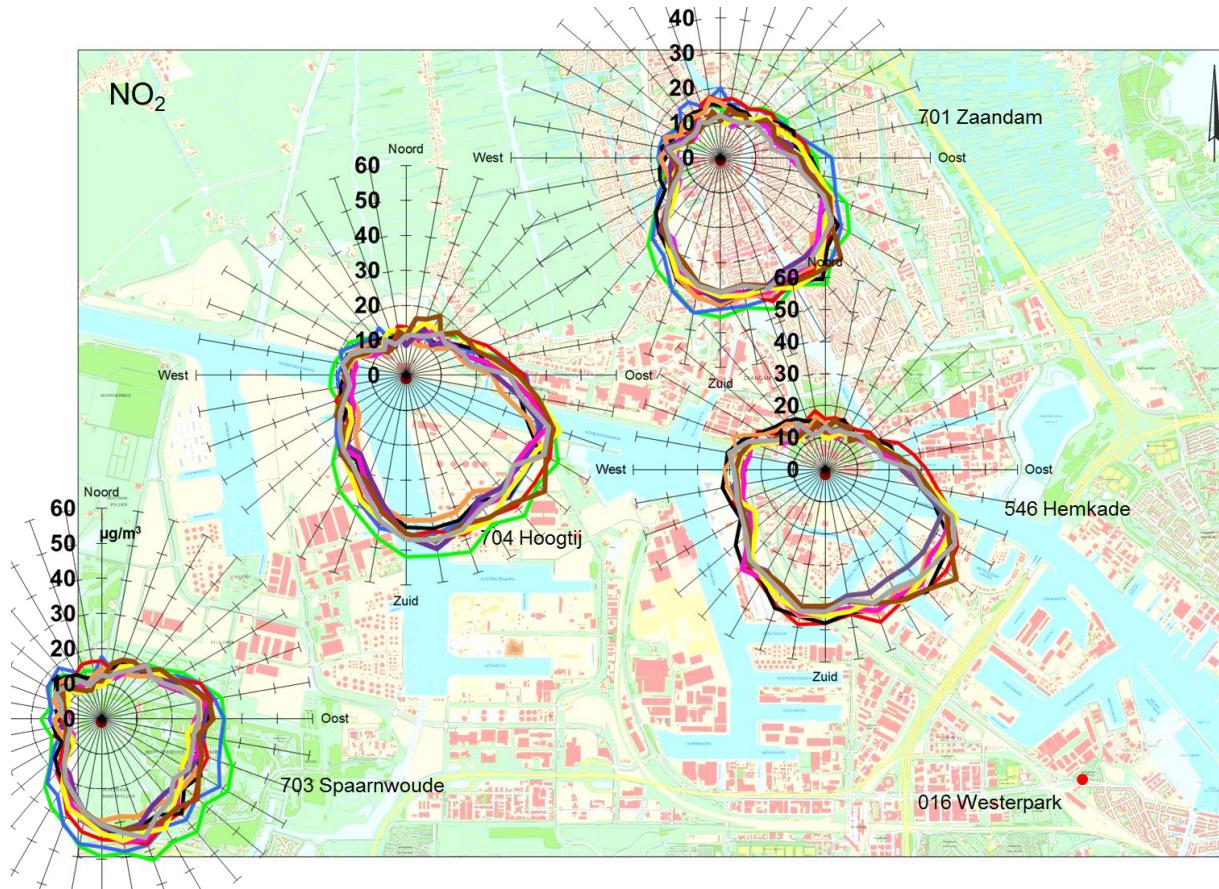
De vormen van de windrozen zijn in 2018 ten opzichte van 2016 en 2017 niet duidelijk verschillend. Dit suggereert dat er geen nieuwe (lokale) bronnen van NO₂ zijn.

Uit de windrozen in figuur 5 blijkt verder dat de vier meetstations in 2018, net als alle voorgaande jaren, duidelijk verhoogde NO₂ concentraties uit het zuidoosten tonen. Al lijken deze in 2018 op alle locaties

minder verhoogd dan in 2017. Dit geeft aan dat de verhogingen vanuit het zuidoosten niet door lokale invloeden veroorzaakt worden. Om dit fenomeen te elimineren (voor lokale bronherkenning) zijn er verschilwindrozen gemaakt.

In figuur 5 zijn de gemiddelde stikstofdioxide concentraties per windrichting in windrozen weergegeven.

Figuur 5. De jaargemiddelde NO₂ windrozen, 2009 (blauw), 2010 (groen), 2011 (rood), 2012 (zwart), 2013 (oranje), 2014(paars), 2015(roze), 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

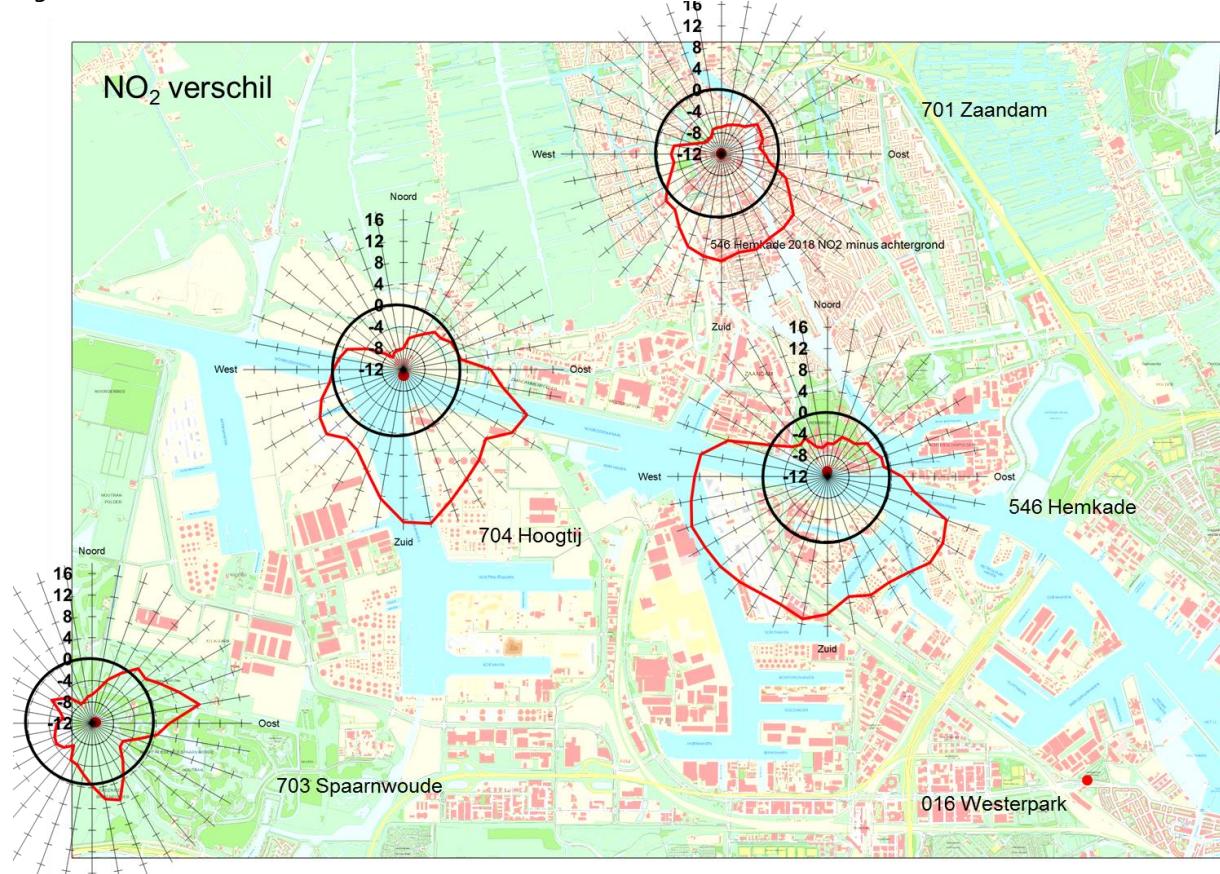
3.7.4 Verschilwindrozen NO₂ 2018

Uit figuur 6 valt het volgende af te leiden:

- Hemkade heeft de bronbijdragen uit een groot gebied voornamelijk uit zuidoostelijke-, zuidelijke- en westelijke richtingen tot 15 µg/m³. Dit beeld komt overeen met voorgaande jaren.
- De bronnen voor de verhoging aan de Hemkade uit zuidwestelijke en westelijke richtingen zijn, gezien het feit dat de andere stations deze verhoging niet in diezelfde mate tonen, voor een belangrijk deel waarschijnlijk van zeer lokaal niveau. Dit was in voorgaande jaren ook het geval. Mogelijk speelt de scheepvaart en de industrie in het havengebied hierin een rol. De verhogingen uit zuidoostelijke richting bij zowel Zaandam, Hoogtij als Hemkade, zijn – net als voorgaande jaren – lastig te verklaren.
- Hoogtij heeft in 2018 de hoogste bijdrage van 17 µg/m³ uit zuidelijke richting (170°). Dit is exact gelijk aan 2017.
- De NO₂ bijdrage bij Spaarnwoude uit oostelijke richting tot 8 µg/m³ is waarschijnlijk van lokaal niveau. Dit is mogelijk afkomstig van de lokale industrie, scheepvaart of het lokale wegverkeer.
- De meetstations Zaandam, Hemkade, Spaarnwoude en Hoogtij tonen in 2018 (net als voorgaande jaren) lagere NO₂ concentraties uit noordelijke richtingen ten opzichte van de regionale achtergrond. De gemiddelde achtergrond NO₂ concentratie, bepaalt uit de achtergrondstations in de regio, is uit noordelijke richtingen dus hoger dan de meetstations Zaandam, Hemkade, Spaarnwoude en Hoogtij. Dit geeft aan dat de regionale achtergrondmeetstations vermoedelijk lokaal uit noordelijke richtingen worden beïnvloed door NO₂ bronnen.

In figuur 6 zijn de verschillen tussen Spaarnwoude, Hoogtij, Hemkade en Zaandam met de regionale achtergrond voor NO₂ per windrichting in verschilwindrozen weergegeven. In deze rapportage is er gekozen voor een verschil met de regionale achtergrond. In bijlage 6 is een beschrijving opgenomen van de regionale achtergrond.

Figuur 6: Verschilwindrozen NO₂ 2018.

3.7.5 Windrozen PM₁₀ 2018

De PM₁₀ concentraties in 2018 zijn ten opzichte van 2017 op vier van de vijf meetlocaties (licht) gestegen. De concentraties PM₁₀ op de meetlocatie Zaandam is in 2018 gelijk aan die van 2017.

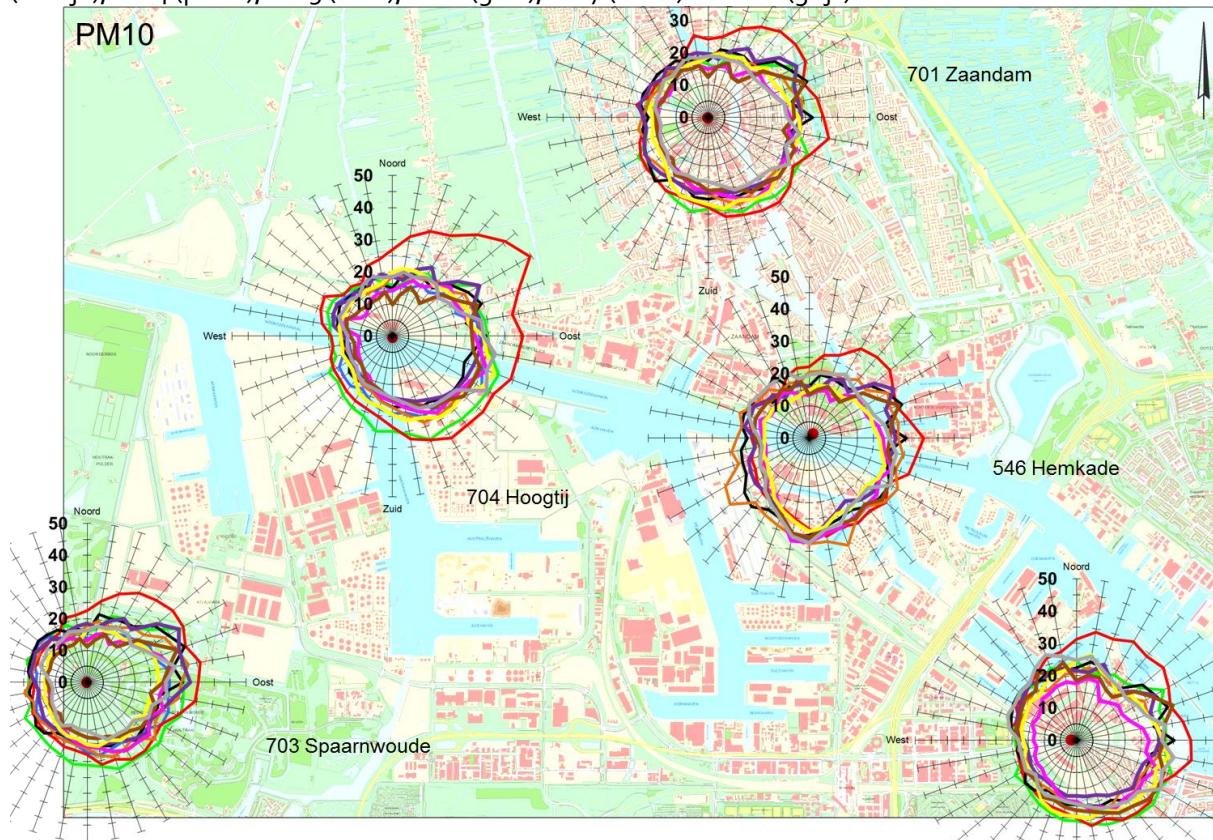
Figuur 7 toont dat de windrozen op de verschillende meetlocaties grotendeels gelijkvormig zijn. Ook de totale bijdrage per windrichting toont voor alle meetstations dezelfde vormen. Uit de windrozen blijkt verder dat op alle stations hogere PM₁₀ concentraties worden waargenomen bij wind uit het oosten tot zuiden. Dit beeld stemt overeen met wat op vrijwel alle meetstations in Nederland wordt gevonden en hangt samen met de aanvoer van verontreinigde lucht uit Europa.

In 2018 is op alle meetlocaties ten opzichte van enkele voorgaande jaren een verhoging uit noordelijke windrichting (290° tot 40°) zichtbaar. Omdat dit ook elders in de regio zichtbaar is, is de oorzaak van deze verhoging in 2018 waarschijnlijk niet van lokale aard.

Daarnaast zijn onderlinge verschillen in de hoogte van de concentratie per windrichting vastgesteld. Deze worden in paragraaf 3.7.6 verder besproken.

In figuur 7 zijn de jaargemiddelden PM₁₀ concentraties per windrichting in figuur 7 weergegeven.

Figuur 7: PM₁₀ jaargemiddeldeconcentraties 2009 (blauw), 2010 (groen), 2011 (rood), 2012 (zwart), 2013 (oranje), 2014 (paars), 2015 (roze), 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

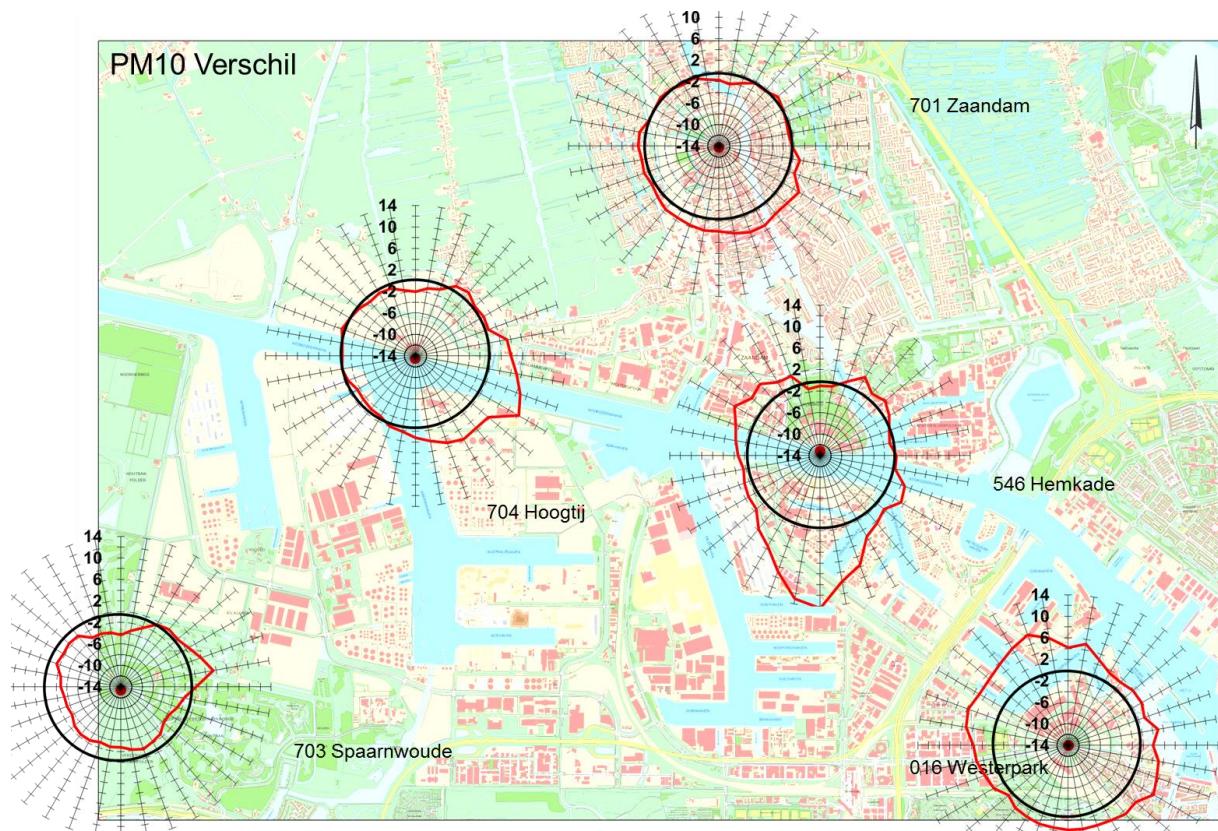
3.7.6 Verschilwindrozen PM₁₀ 2018

Uit de verschilwindrozen voor PM₁₀ kan worden opgemaakt dat in 2018 ten opzichte van de achtergrondconcentratie:

- de hoogste bijdrage in 2018 van 14 µg/m³ (11 in 2017) uit zuidelijke richting gemeten wordt op het meetstation Hemkade. Daarmee kan worden gesteld dat de PM₁₀ concentratie gemeten op Hemkade door bronnen van de lokale industrie in het havengebied en/of door de scheepvaart wordt beïnvloed.
- De verhoogde bijdragen PM₁₀ op de meetstations Hoogtij, Hemkade, Spaarnwoude en Westerpark die min of meer per meetstation uit unieke windrichtingen komen, geven in 2018 (net als voorgaande jaren) duidelijk aan waar de lokale bijdragen van PM₁₀ zijn gemeten. Voorbeelden daarvan zijn die van Hemkade uit het zuiden, van Hoogtij uit het zuidoosten en die van Westerpark uit alle windrichtingen. Een aantal mogelijke lokale bronnen die hierin een rol spelen zijn de aanleg van een woonwijk en tunnel bij meetstation Westerpark en bij de andere meetstations (op Zaandam na) de lokale industrie en scheepvaart.

In figuur 8 zijn de verschilwindrozen met de regionale achtergrond weergegeven.

Figuur 8: Verschilwindrozen PM₁₀ 2018

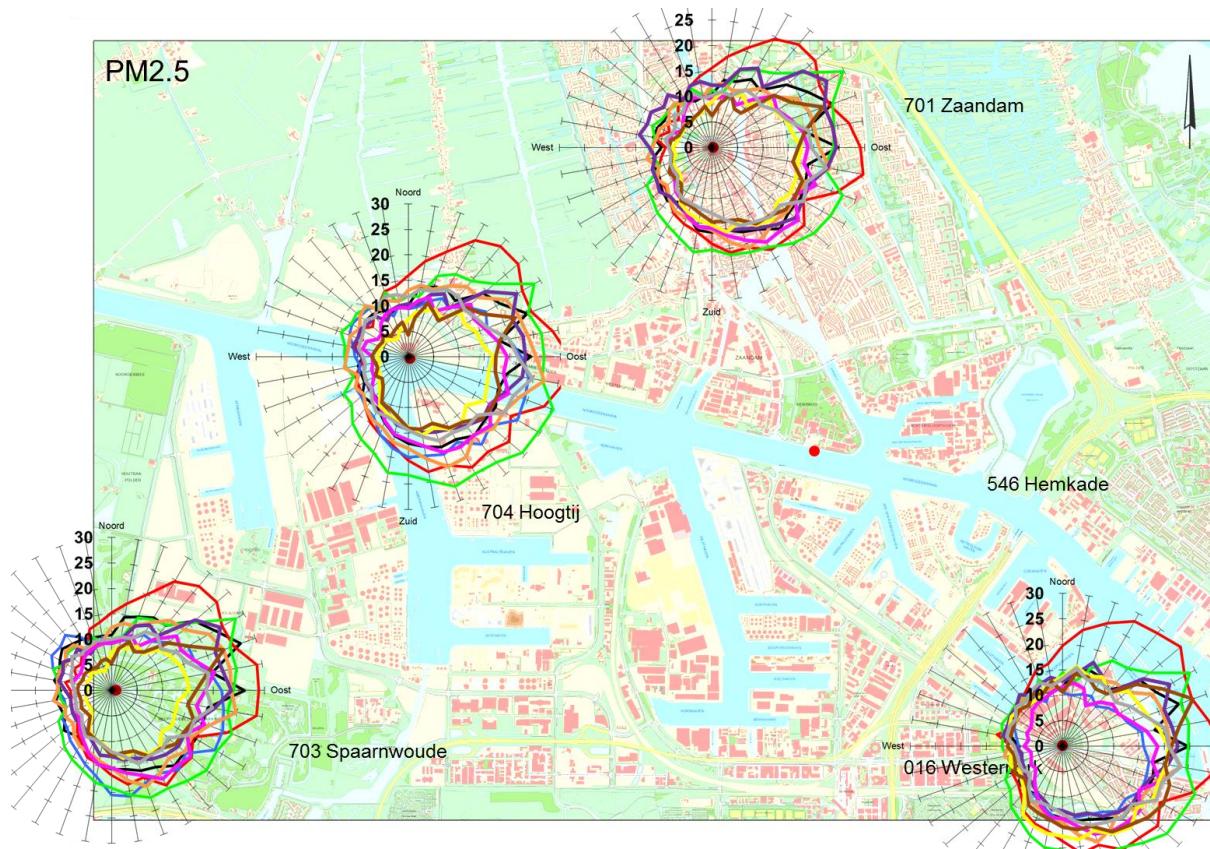
3.7.7 Windrozen PM_{2,5} 2018

De concentraties PM_{2,5} zijn in 2018 op 3 van de 4 meetlocaties gestegen. Deze toenames zijn op dezelfde locaties als die voor PM₁₀ en komen ongeveer overeen. Daarmee kan gesteld worden dat de toenames in de PM₁₀ concentraties worden veroorzaakt door de PM_{2,5} toenames.

Figuur 9 toont dat de windrozen van PM_{2,5} op de verschillende meetlocaties grotendeels gelijkvormig zijn. Ook de totale bijdrage per windrichting toont voor alle meetstations dezelfde niveaus. Uit de windrozen blijkt verder dat op alle stations hogere PM_{2,5} concentraties worden waargenomen bij wind uit het oosten tot zuiden. Dit beeld stemt overeen met wat op vrijwel alle meetstations in Nederland wordt waargenomen en hangt samen met de aanvoer van verontreinigde lucht uit Europa. In 2018 zijn er op enkele meetlocaties verschillende fenomenen van de in de windrozen voor PM_{2,5} ten opzichte van 2017 waarneembaar. Deze worden in paragraaf 3.7.8 verder besproken.

In figuur 9: zijn de windrozen van PM_{2,5} op de locaties Westerpark, Spaarnwoude, Hoogtij en Zaandam opgenomen.

Figuur 9: Windrozen PM_{2,5} jaargemiddeldeconcentraties 2009 (blauw), 2010 (groen), 2011 (rood), 2012 (zwart), 2013 (oranje), 2014 (paars), 2015 (roze), 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

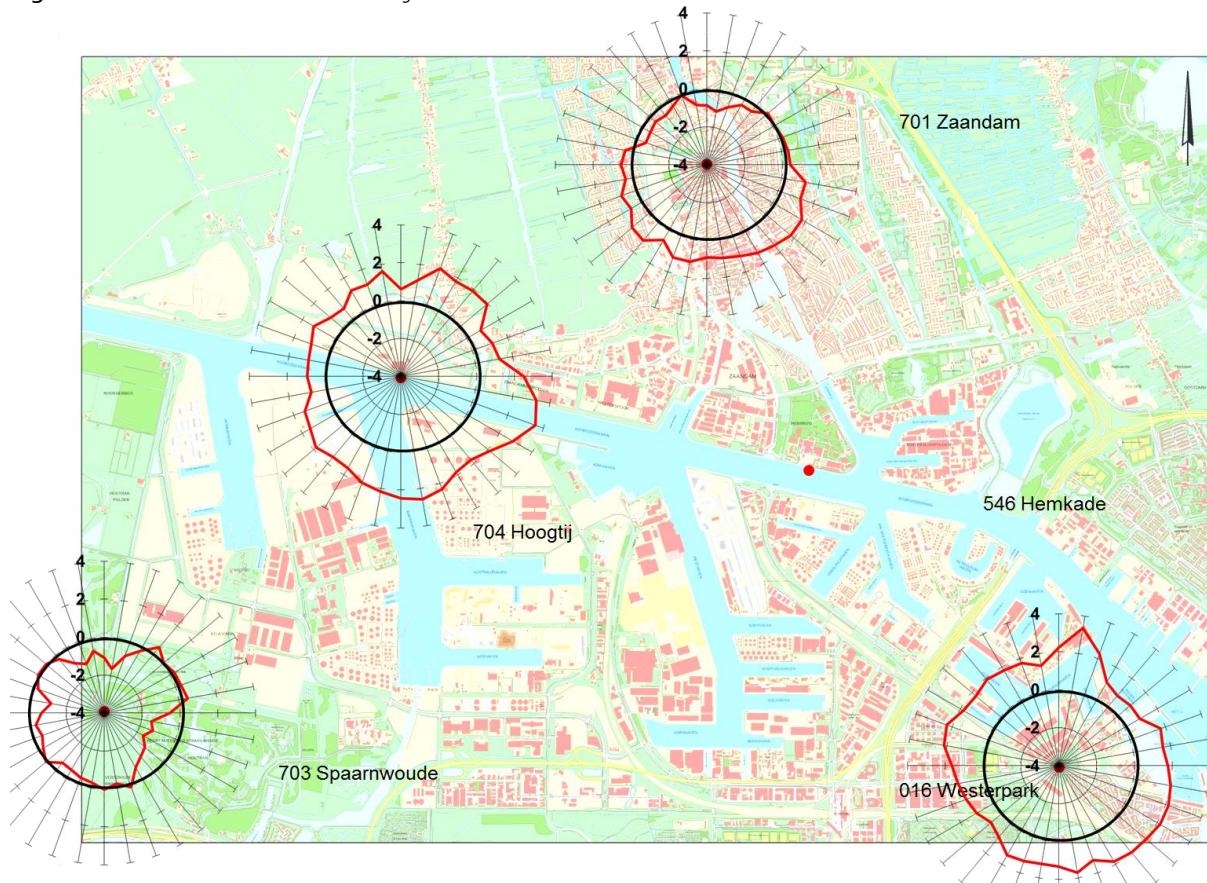
3.7.8 Verschilwindrozen PM_{2.5} 2018

Uit de verschilwindrozen voor PM_{2.5} in figuur 10 kan worden opgemaakt dat in 2018:

- meetstation Westerpark uit alle windrichtingen duidelijk hogere waarden toont ten opzichte van de achtergrond. Dit was ook in 2016 en 2017 zichtbaar².
 - De oorzaak hiervan(sinds 2016) is waarschijnlijk de aanleg van een naburige woonwijk en tunnel.
- Net als in 2016 en 2017 in Zaandam uit verschillende windrichtingen lokale bijdragen worden vastgesteld. Deze bijdragen -tot maximaal 1,8 µg/m³-komen uit zuidelijke richtingen.
- De concentratie op meetstation Spaarnwoude in 2018 vooral uit zuidoostelijke windrichtingen lager is dan de regionale achtergrond.

Figuur 10 toont de verschilwindrozen van PM_{2.5} met de regionale achtergrond.

Figuur 10: Verschilwindrozen PM_{2.5} 2018.

² In de rapportage 17-1108 Luchtkwaliteit Haven Amsterdam 2016 is in de grafiek voor de verschilwindroos PM_{2.5} voor meetstation Westerpark en Zaandam met data uit 2015 opgenomen.

3.7.9 Windrozen benzeen 2018

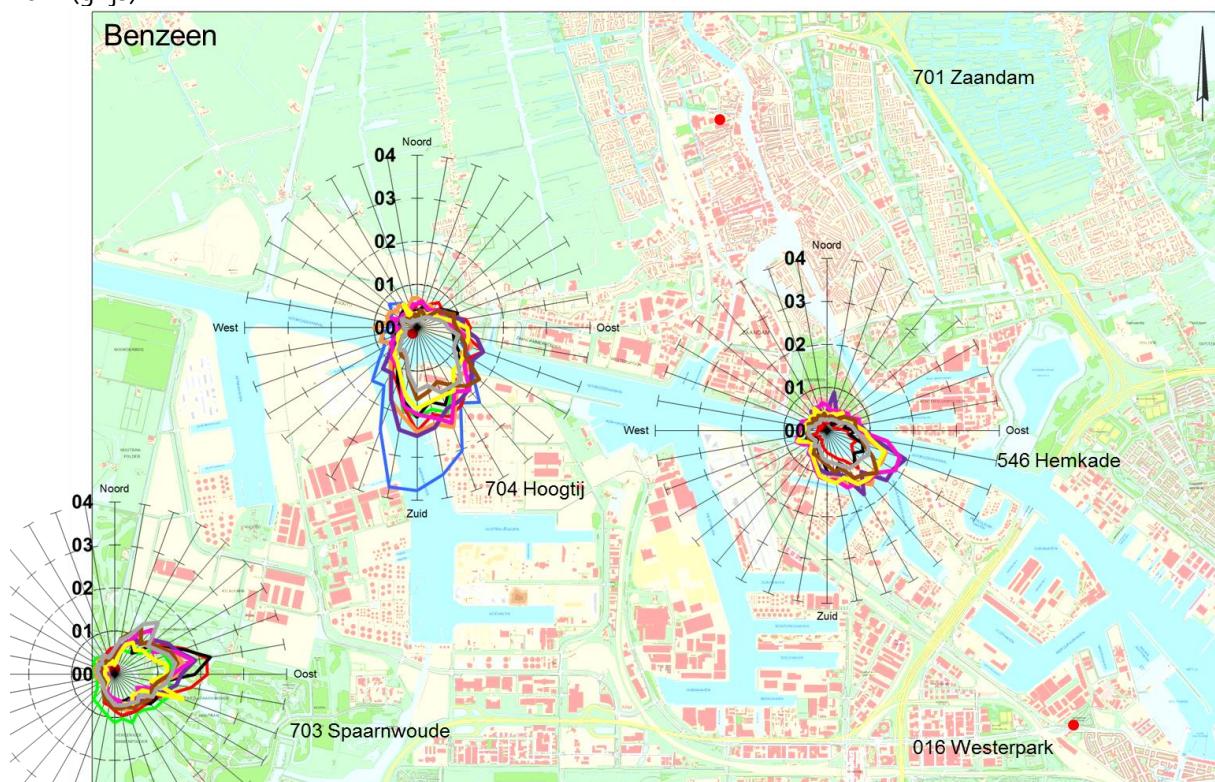
Uit de windrozen voor benzeen kan worden opgemaakt dat in 2018:

- De lokale bronnen van benzeen, gezien de vorm van de windrozen, net als voorgaande jaren, duidelijk herkenbaar zijn.
 - De op Hoogtij in 2017 verhoogde concentratie zowel uit zuidoostelijke als zuidelijke richtingen tot $1,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in 2018 niet in die mate voor zijn gekomen.
 - Op meetstation Hemkade worden, net als voorgaande jaren, verhogingen gemeten uit voornamelijk zuidoostelijke richtingen. Deze is met $1,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ aanmerkelijk lager dan 2017 ($1,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$).
- De vorm en niveaus van benzeen in 2017 op de meetstations Hoogtij en Hemkade zijn gelijk aan enkele voorgaande jaren en wijzen vooral in de richting van de op- en overslag locaties van olieproducten in het Westelijk Havengebied.

De gemiddelde achtergrondconcentraties benzeen zijn nagenoeg nihil.

Figuur 11 toont de windrozen van benzeen op de meetstations Hemkade, Hoogtij en Spaarnwoude.

Figuur 11. Windroos benzeen van Hemkade 546, Spaarnwoude 703 en Hoogtij 704: 2009 (blauw), 2010 (groen), 2011 (rood), 2012 (zwart), 2013 (oranje), 2014 (paars), 2015 (roze), 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

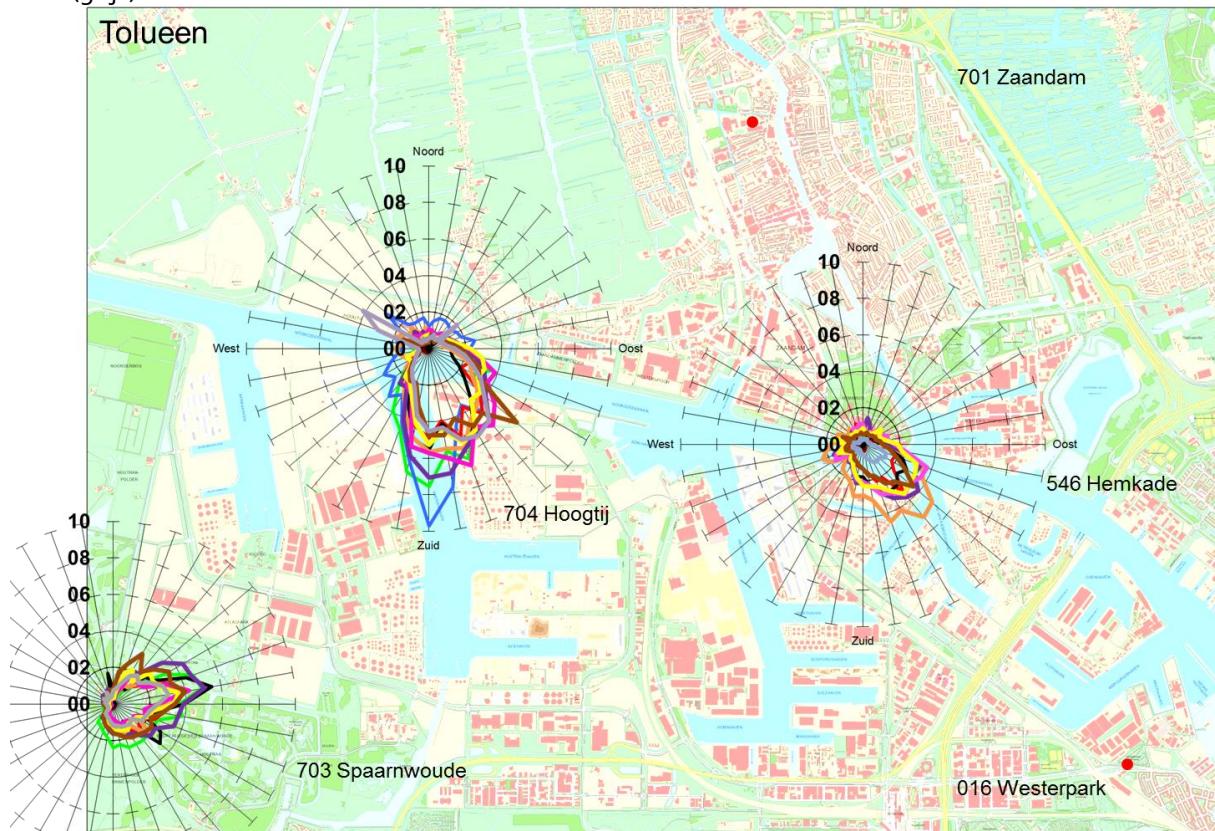
3.7.10 Windrozen tolueen 2018

Uit de windrozen voor tolueen kan worden opgemaakt dat in 2018:

- De lokale bronnen van tolueen, op basis van de vorm van de windrozen, duidelijk herkenbaar zijn en waarschijnlijk (grotendeels) dezelfde bronnen zijn als die voor benzeen.
 - concentraties tot $3,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ zijn zichtbaar uit oostelijke richtingen op meetstation Spaarnwoude.
 - Eveneens zijn concentraties tot $5,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ zichtbaar uit zuidoostelijke richtingen op meetstation Hoogtij meetbaar.
 - Op meetstation Hemkade zijn concentraties tot $1,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ gemeten uit zuidoostelijke richtingen.
- De pieken van de windrozen tolueen wijzen wederom vooral uit de richting van de open overslag locaties van olieproducten in het Westelijk Havengebied.
- De pieken allen lager zijn dan in 2017.

Figuur 12 toont de windrozen van tolueen gemeten op de meetstations Hemkade, Hoogtij en Spaarnwoude.

Figuur 12. Windroses tolueen van Hemkade 546, Spaarnwoude 703 en Hoogtij 704: 2009 (blauw), 2010 (groen), 2011 (rood), 2012 (zwart), 2013 (oranje), 2014 (paars), 2015 (roze), 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

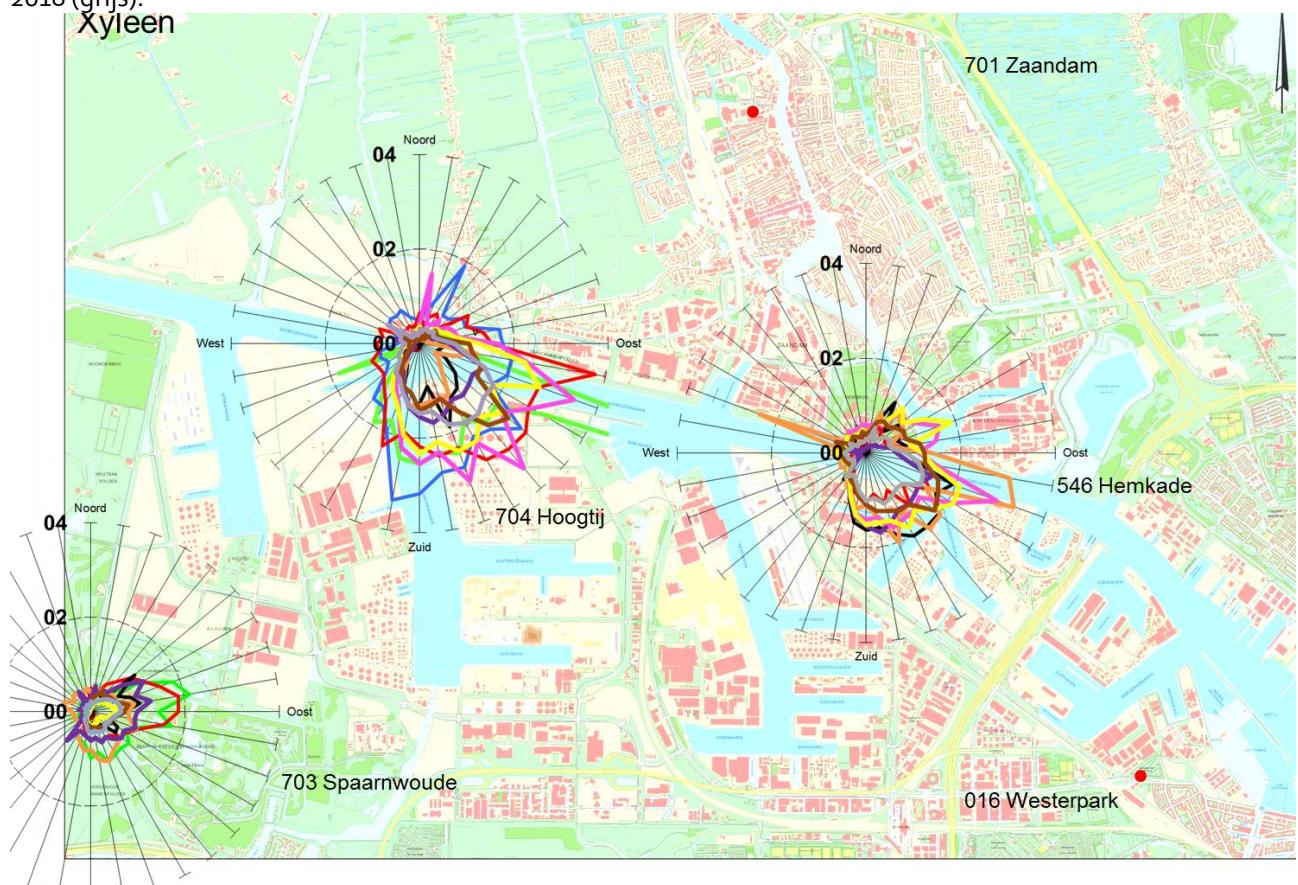
3.7.11 Windrozen xyleen 2018

Uit de windrozen voor xyleen kan worden opgemaakt dat in 2018:

- De lokale bronnen van xyleen, op basis van de vorm van de windrozen net als voorgaande jaren, goed herkenbaar zijn.
 - Uit zuidoostelijke richtingen worden op meetstation Hoogtij concentraties gemeten tot $1,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
 - Op meetstation Hemkade bedraagt dit tot $1,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ uit zuidoostelijke richtingen.
- Enkele pieken van de windrozen wijzen vooral in de richting van de op- en overslag locaties van olieproducten in het Westelijk Havengebied.
- De pieken allen lager zijn dan in 2017.

Figuur 13 toont de windrozen van xyleen gemeten op de meetstations Hemkade, Hoogtij en Spaarnwoude.

Figuur 13: Windroos xyleen van Hemkade 546, Spaarnwoude 703* en Hoogtij 704: 2009 (blauw), 2010 (groen), 2011 (rood), 2012 (zwart), 2013 (oranje), 2014 (paars), 2015 (roze), 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

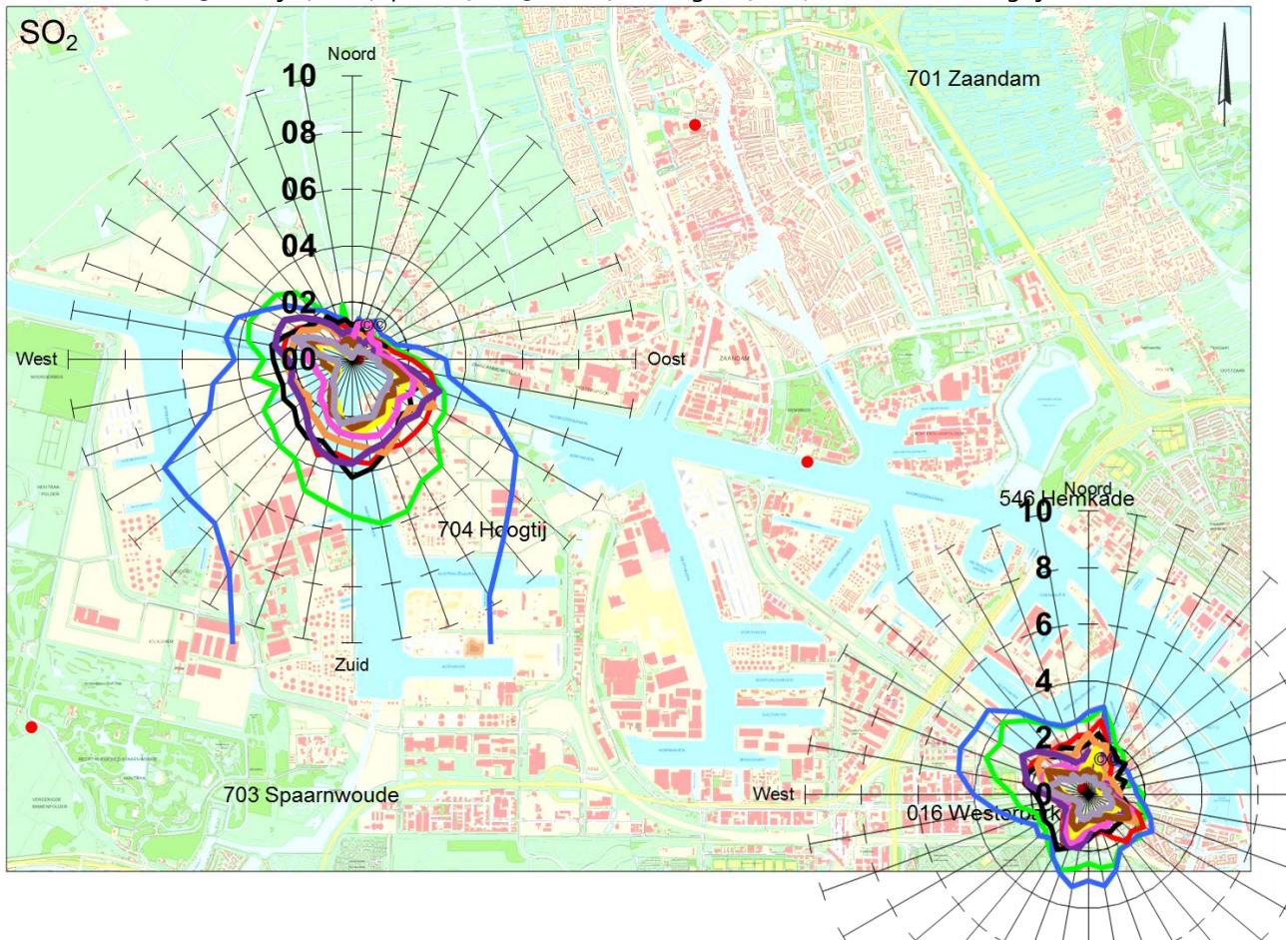
3.7.12 Windrozen SO₂ 2018

Uit de windrozen voor SO₂ kan worden opgemaakt dat in 2018:

- De lokale bronnen van SO₂, op basis van de vorm van de windrozen, vooral zuidelijk liggen ten opzichte van meetstation Hoogtij.
 - Hoogtij is zeer waarschijnlijk beïnvloed door het lokale scheepvaart verkeer.
 - Deze bron is in de loop van de jaren duidelijk afgenoemd
 - Waarschijnlijk heeft het wettelijk verplichte verlaagde zwavelgehalte in de brandstof van de scheepvaart een rol in de gedaalde concentraties.
- De niveaus en de vorm van de windrozen van SO₂ in 2018 zijn op de meetstations Hoogtij en Westerpark nagenoeg gelijk aan die van 2017.

Figuur 14 toont de windrozen van SO₂ gemeten op de meetstations Hemkade, Hoogtij en Spaarnwoude.

Figuur 14: Windroos SO₂ van Westerpark 16 en Hoogtij 704: 2009 (blauw), 2010 (groen), 2011 (rood), 2012 (zwart), 2013 (oranje), 2014 (paars), 2015 (roze), 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

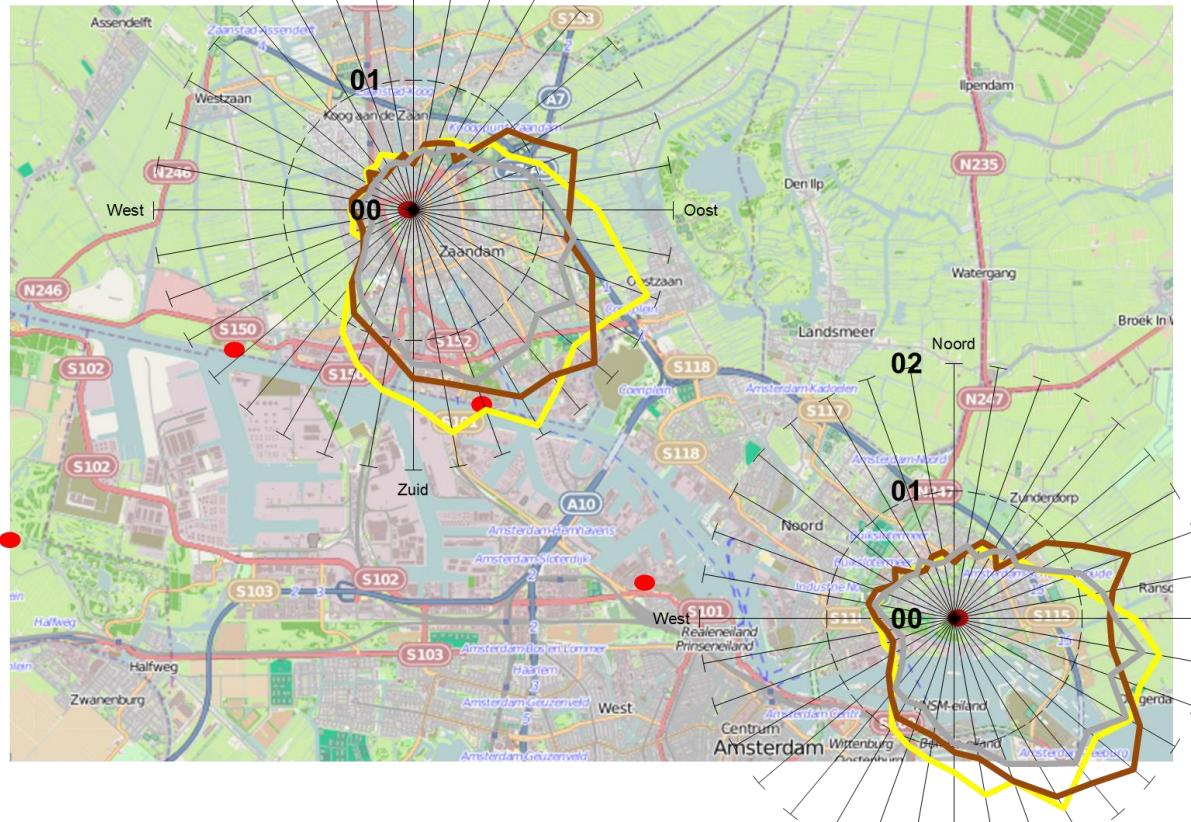

3.7.13 Windrozen Black Carbon 2018

Uit figuur 15 blijkt dat de vormen van de BC windrozen in Nieuwendammerdijk en Zaandam nagenoeg gelijk zijn.

- De hoogste concentraties komen uit zuidoostelijke richting. Bij meetstation Nieuwendammerdijk 1,6 en bij meetstation Zaandam tot 1,4 µg/m³.
- Er een afname te zien is in 2018 ten opzichte van 2017 op beide locaties over een groot windbereik, met name uit de belaste windrichtingen.
- De verhogingen in 2017 uit noordoostelijke richting in 2018 minder is voorgekomen.
- De vormen van de BC windrozen tonen enige overeenkomsten met de PM_{2,5} windrozen.

Figuur 15: Windroses van blackcarbon (BC) in 2016 (geel), 2017 (bruin) en 2018 (grijs).

Bron: Openstreetmap

3.8 Concentraties per dag van de week NO₂, PM₁₀, PM_{2.5}, SO₂, Benzeen en BC in 2018

Een grafische weergave van de concentraties gemiddeld per dag van de week in 2018 is afgebeeld in bijlage 3. Uit deze grafieken is het volgende af te leiden:

- De verdeling van de gemiddelde NO₂ concentraties per dag in 2018 is nagenoeg gelijk aan die van voorgaande jaren. Het verschil tussen de laagste (zondag) en hoogste (dinsdag en woensdag) dag is tot 12 µg/m³ op meetstation Hemkade. In 2017 was dit 10 µg/m³.
 - Voor NO₂ wordt ten opzichte van PM₁₀, PM_{2.5}, benzeen en BC de grootste verschillen tussen de laagste en hoogste dagen in de week gemeten.
- De PM₁₀ concentratieverdeling over de week in 2018 geeft een vergelijkbaar beeld als in de voorgaande jaren. Daarbij valt op dat op de maandag op een groot aantal locaties de laagste concentratie wordt gemeten.
 - Dit geldt eveneens voor benzeen, SO₂ en PM_{2.5}.
 - De verschillen tussen de gemiddeld hoogste en laagste dagen van PM₁₀ en PM_{2.5} zijn 3,8 (Spaarnwoude) tot 4,7 (Hemkade) µg/m³. In 2017 waren deze verschillen kleiner.
- De PM_{2.5} concentratieverdeling over de week in 2018 is vergelijkbaar met die van PM₁₀ en die in 2017.
 - Voor PM_{2.5} is wederom op de zondag gemiddeld hoger dan de maandag op alle meetlocaties.
 - De verschillen voor PM_{2.5} tussen de hoogste en laagste dag is met 2,9 tot 3,7 groter dan die in 2017.
- De wisselende verdeling van de gemiddelde benzeenconcentraties over de week verloopt op alle meetstations ongeveer gelijk.
- De gemiddelde SO₂ concentraties zijn verschillend op de meetstations Westerpark en Hoogtij. Meetstation Hoogtij geeft de hoogste gemiddelde waarden op zondag en dinsdag. Westerpark heeft de hoogste gemiddelde concentratie in 2018 op woensdag en donderdag.
- De verdeling van de gemiddelde BC concentraties per dag in de week is op de meetstations Nieuwendammerdijk en Zaandam gelijk. Op beide meetstation zijn de gemiddelde concentraties in 2018 op vrijdag het hoogst.

3.9 Geur- en stofklachten over het Westelijk Havengebied

Het totaal aan geurklachten³, vermoedelijk veroorzaakt door de bedrijvigheid in het havengebied van Amsterdam, die zijn binnengekomen bij de Provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied vanaf februari 2010 tot en met december 2018, is weergegeven in figuur 16. Door een aantal omstandigheden, waaronder de manier van registreren in de klachtensystemen en de selectiemethode qua gebied uit die systemen, zijn de jaren onderling slechts beperkt vergelijkbaar.

Zo is er in november 2014 een aantal wijzigingen in de registratie van de klachten doorgevoerd door het gebruik van nieuwe software. Met de nieuwe software zijn de ingevoerde klachten niet (gemakkelijk) met het gewenste detailniveau uit het klachtenregistratiesysteem te halen. Hierdoor is het niet altijd meer mogelijk gebleken de klachten uit deze periode te koppelen aan de locatie van de klager, waarmee de mogelijke veroorzaker lastig of niet kan worden achterhaald.

Daarnaast is de definitie van het onderzoeksgebied niet vastgelegd en/of toegepast op de selectie van de klachten uit het klachtenregistratiesysteem.

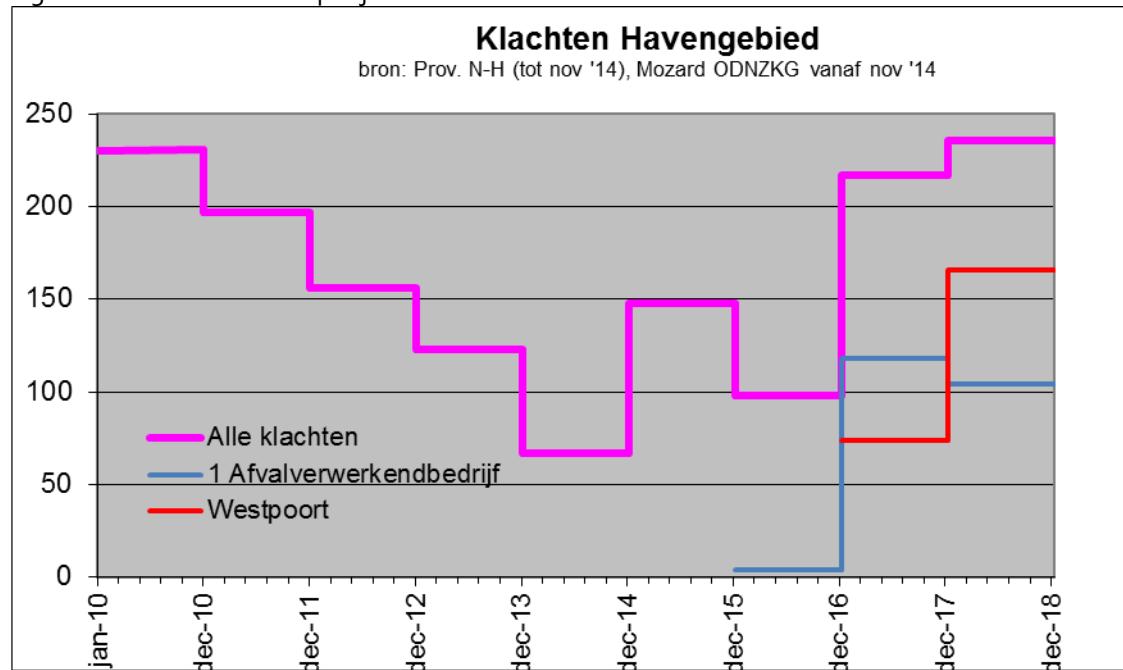
Tot nu toe zijn de klachten geregistreerd waarvan de klager het vermoeden had dat deze uit het Westelijk Havengebied kwam. Hierom hebben we de klachten over 2017 en later gespecificeerd naar zowel het Westelijk havengebied (Westpoort) als een aantal bedrijven langs het Noordzeekanaal in de nabijheid van de bedrijven in Westpoort. Klagers kunnen dit verschil niet altijd aangeven.

Om de hoeveelheid klachten beter te kunnen duiden zijn enkele verdiepingsslagen gemaakt op de gegevens van 2017 en later. In figuur 16 is daartoe vervolgens opgenomen;

1. Het totaal aantal klachten over de bedrijven uit het Westelijk havengebied én die van de bedrijven aan de noordkant van het Noordzeekanaal die op enkele kilometers van dit gebied zitten (in roze).
2. Het totaal aantal klachten over bedrijven die uitsluitend in het Westelijk havengebied (Westpoort) liggen (in rood).
3. Ruwweg de helft van alle klachten in 2017 en 2018 over het Westelijk havengebied en de noordrand van het Noordzeekanaal hadden betrekking op de activiteiten van één afvalverwerkend bedrijf. Dit bedrijf ligt in Zaanstad. Omdat in voorgaande jaren klachten over dit bedrijf niet werden onderscheiden en dus gewoon werden meegeteld, zijn de klachten over dit bedrijf eveneens meegeteld in deze rapportage.

³ Het is niet duidelijk of alle klachten uit het verleden hiermee in beeld zijn, omdat ook kon worden geklaagd bij de gemeenten Amsterdam en Zaanstad. Deze gemeenten geven dit in de regel wel door aan de ODNZKG.

Figuur 16: Aantal klachten per jaar

Uit figuur 16 blijkt dat met een totaal van 236 klachten in 2018 ongeveer weer op een niveau zit van het aantal in 2010. Dit is ongeveer 10% hoger dan het aantal geregistreerde klachten in 2017. De meerderheid (208) van de klachten zijn geurklachten. Net als in 2017 is globaal de helft van de klachten toe te wijzen aan één bedrijf. Het aantal klachten waarvan de veroorzaker in het Westpoort gebied ligt is sterk toegenomen van 74 in 2017 naar 166 in 2018.

Er zijn in 2018 meerdere dagen met een licht verhoogd aantal klachten. Met maximaal 9 klachten op 1 dag (15 januari 2018) is het maximaal aantal klachten op 1 dag veel lager dan in 2017 (27 klachten geregistreerd op 17 januari en 33 op 23 augustus 2017).

Om betere analyse van de stankoverlast te kunnen maken bestaat er sinds enkele jaren een netwerk van elektronische neuzen; [de zogenoemde eNose](#). Een specifiek aandachtspunt voor de toekomst is de bouw van een nieuwe woonwijk (zie rode vakje in figuur 17) aan de oostkant van de haven. Daarmee komen meer woningen op kortere afstand van de (mogelijke) klachtenbronnen over geur en stof.

Figuur 17: Nieuwbouw van woningen in de Houthaven nabij de Spaarndammerbuurt.

Bron van de figuur: <https://www.amsterdamwoont.nl/nieuwbouwlocatie/houthaven/>

4 Conclusies en aanbevelingen

Uit de metingen blijkt dat in 2018 op alle meetlocaties wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden.

Per gemeten component is de trend bepaald, de lokale bijdrage uitgerekend en een vergelijking gemaakt met de landelijk berekende concentraties.

De metingen geven een goed beeld van de luchtkwaliteit in en rondom de Haven van Amsterdam.

Uit de metingen blijkt dat in 2018 op alle meetlocaties wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden.

Een vergelijking met 2017 levert het volgende beeld:

Van de meeste componenten zijn de jaargemiddelde concentraties gelijk gebleven of gedaald, uitzonderingen hierop zijn;

- Tolueen, xyleen en NO₂ op de locatie Spaarnwoude die ten opzichte van 2017 hogere concentraties tonen.
- Een stijging van de PM₁₀ concentraties op de locaties Westerpark, Hemkade, Spaarnwoude en Hoogtij
- Een stijging van de PM_{2,5} concentraties op de locaties Westerpark, Spaarnwoude en Hoogtij.

Het is waarschijnlijk dat de toename in de PM₁₀ concentraties wordt veroorzaakt door de toename van de PM_{2,5} concentratie.

De berekende gemiddelde bijdrage van de Haven voor NO₂ is in 2018 met 2,4 µg/m³ de hoogste gerekend vanaf de start van de metingen. Voor PM₁₀ is de bijdrage in 2018 0,7 µg/m³, dat is 30% hoger dan in 2017, maar nog altijd ruim onder die van 2015 en 2016.

Vergelijking tussen de metingen van NO₂ en de berekende waarden (GCN) toont voor enkele meetstations wederom een structureel hoog verschil. Dit verschil wordt nader onderzocht in het project [Hollandse Luchten](#).

De windrozen tonen voor de meeste stoffen een duidelijke invloed vanuit het havengebied. Voor PM_{2,5} zijn de bijdragen vanuit het havengebied minder duidelijk dan bij de overige stoffen.

Op enkele locaties zijn de gemeten PM_{2,5} en de PM₁₀ concentraties in 2018 verhoogd ten opzichte van eerdere jaren bij wind uit noordwestelijk richting. Het is onduidelijk of dit door lokale bron(nen) wordt veroorzaakt.

De trendanalyse laat zien dat vanaf 2009 de concentraties PM₁₀, PM_{2,5} en NO₂ dalen. Op de meeste locaties is de daling statistisch significant. De berekende trend is nagenoeg gelijk aan die van vorig jaar. Voor NO₂ op alle locaties is een daling te zien van gemiddeld 0,1 tot 0,7 µg/m³/jaar. Voor PM₁₀ is op alle locaties een daling te zien van gemiddeld 0,5 tot 0,8 µg/m³/jaar.

Voor PM_{2,5} op alle locaties een daling te zien is van gemiddeld 0,6 tot 0,9 µg/m³/jaar. Waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling.

Het aantal stof- en geurklachten waarbij als oorzaak het havengebied is geregistreerd, is in 2018 met 236 klachten 10% hoger dan het aantal geregistreerde klachten in 2017. De toename in 2018 is voornamelijk toe te wijzen aan klachten over bedrijven in Westpoort.

Aanbevolen wordt om een nadere analyse van klachtenpatronen, al dan niet gecombineerd met de gegevens uit het eNose netwerk uit te voeren. Ook wordt aanbevolen om het klachtenregistratiesysteem zodanig aan te passen dat meer details over de klachten vastgelegd worden, zodat het beter geschikt is voor bijvoorbeeld trend- en bronanalyses.

Aanbevolen wordt om de rapportage vanaf volgend jaar in te korten. Dit kan bijvoorbeeld door het hoofdstuk over de concentraties per dag van de week te laten vervallen.

Bijlage 1: Coördinaten en typering meetstations

Meetstation	Naam	Type	X	Y
003	Nieuwendammerdijk	Stadsachtergrond	124.816	48.914
016	Westerpark	Stadsachtergrond	119.806	48.969
546	Hemkade	Industrie	117.236	49.264
701	Zaandam	Stadsachtergrond	116.224	49.574
703	Spaarnwoude	Regionaal	110.174	49.027
704	Hoogtij	Industrie	113.224	49.354

Het type meetstation is door het RIVM vastgesteld in het rapport; *Evaluation of the representativeness of the Dutch air quality monitoring stations : The National, Amsterdam, Noord-Holland, Rijnmond-area, Limburg and Noord-Brabant networks* uit augustus 2013.

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2013/augustus/Evaluation_of_the_presentativeness_of_the_Dutch_air_quality_monitoring_stations_The_National_Amsterdam_Noord_Holland_Rijnmond_area_Limburg_and_Noord_Brabant_networks

Bijlage 2: Meetresultaten 2018

Meetstation	:	003 - Nieuwendammerdijk
Component	:	Zwarte rook (MAAP)
Meetperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³		
P 50	P 60	P 70
0.59	0.72	0.90
		1.17
		1.74
		2.28
		P 90
P 50	P 60	P 70
0.65	0.77	0.89
		1.13
		1.58
		2.40
		P 95
P 50	P 60	P 70
max 8	max 7	max 6
5.88	5.94	6.83
		max 5
		6.97
		7.12
		max 4
		8.37
		max 3
		10.92
		max 2
		13.37
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³		
P 50	P 60	P 70
0.65	0.77	0.89
		1.13
		1.58
		2.40
		P 98
P 50	P 60	P 70
max 8	max 7	max 6
2.41	2.47	2.64
		max 5
		2.75
		2.81
		max 4
		3.74
		3.90
		max 3
		4.36
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol		
WR	10	20
Conc	0.6	0.5
Aantal	145	207
	179	213
	280	313
	404	335
	156	156
	177	177
	230	267
	292	308
	332	343
	343	294
	306	202
	260	262
	289	293
	287	287
	198	167
	167	201
	253	229
	229	189
	148	148
	150	151
	151	71
	66	
Daggemiddelde concentraties in µg/m³		
1	2	3
Jan	0.5	0.5
Feb	0.4	0.4
Mrt	1.4	2.4
Apr	1.2	0.9
Mei	0.4	0.5
Juni	1.1	0.7
Juli	0.8	0.3
Aug	0.5	0.6
Sept	0.7	1.8
Okt	0.3	0.4
Nov	1.2	0.6
Dec	0.7	0.2
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³		
Jan	0.83	0.83
Feb	1.15	1.15
Mrt	1.13	1.13
Apr	0.85	0.85
Mei	0.63	0.63
Juni	0.40	0.40
Juli	0.50	0.50
Aug	0.52	0.52
Sept	0.72	0.72
Okt	0.91	0.91
Nov	1.30	1.30
Dec	0.92	0.92

Meetstation	:	016 - Westerpark	
Component	:	SO ₂	
Meetperiode	:	2018	
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³			
P 50	P 60	P 70	
0.4	0.5	0.7	
max 8	max 7	max 6	
14.9	15.1	15.4	
P 80	P 90	P 95	
0.9	1.5	2.4	
max 5	max 5	max 4	
22.2	17.2	17.2	
P 98	P 99.5	Jaargemiddelde	
3.7	6.8	0.7	
max 3	max 2	max 1	
23.0	25.4	28.7	
aantal uren 8352			
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³			
P 50	P 60	P 70	
0.5	0.6	0.8	
max 8	max 7	max 6	
2.6	2.7	2.7	
P 80	P 90	P 95	
1.0	1.4	2.0	
max 5	max 5	max 4	
3.2	3.4	4.2	
P 98	P 99.5	Jaargemiddelde	
2.6	4.3	0.7	
max 2	max 1	Aantal dagen met: c > WHO-advisewaarde van 20	
4.5	5.8	0	
aantal dagen 345			
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol			
WR	10	20	
Conc	1	1	
Aantal	144	202	
WR	30	40	
Conc	1	1	
Aantal	180	211	
WR	50	60	
Conc	0	0	
Aantal	277	306	
WR	80	90	
Conc	1	1	
Aantal	401	346	
WR	100	110	
Conc	1	1	
Aantal	160	153	
WR	120	130	
Conc	1	1	
Aantal	171	152	
WR	140	150	
Conc	1	1	
Aantal	222	206	
WR	160	170	
Conc	1	1	
Aantal	280	274	
WR	180	190	
Conc	1	1	
Aantal	319	311	
WR	200	210	
Conc	1	1	
Aantal	257	257	
WR	220	230	
Conc	1	1	
Aantal	274	274	
WR	240	250	
Conc	1	1	
Aantal	280	277	
WR	260	270	
Conc	1	1	
Aantal	259	259	
WR	280	290	
Conc	1	1	
Aantal	180	180	
WR	300	310	
Conc	1	1	
Aantal	148	148	
WR	320	330	
Conc	1	1	
Aantal	191	191	
WR	340	350	
Conc	1	1	
Aantal	223	223	
WR	360	370	
Conc	1	1	
Aantal	187	187	
WR	380	390	
Conc	1	1	
Aantal	147	147	
WR	400	410	
Conc	1	1	
Aantal	150	150	
WR	420	430	
Conc	1	1	
Aantal	64	64	
Daggemiddelde concentraties in µg/m³			
1	2	3	
Jan	0	0	0
Feb	0	1	1
Mrt	1	2	3
Apr	0	0	1
Mei	0	1	2
Juni	1	0	2
Juli	1	1	0
Aug	3	5	1
Sept	0	0	0
Okt	0	0	1
Nov	1	0	0
Dec	0	0	1
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³			
Jan	0.6	0.7	
Feb	0.7	0.8	
Mrt	0.8	0.8	
Apr	1.0	1.0	
Mei	0.6	0.7	
Juni	0.6	0.7	
Juli	0.7	1.0	
Aug	1.0	1.0	
Sept	0.7	0.7	
Okt	0.7	0.7	
Nov	0.4	0.4	
Dec	0.6	0.6	

Meetstation	:	546 - Hemkade
Component	:	NO
Meetperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³		
P 50	P 60	P 70
4.7	7.2	10.7
max 8	max 7	max 6
155.4	158	160
P 80	P 90	P 95
15.8	26.6	39.9
max 5	max 4	max 3
161	161	165
P 98	P 99.5	Jaargemiddelde
63.5	115	10.5
max 2	max 1	aantal uren
169	189.9	7878
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³		
P 50	P 60	P 70
7.1	9.8	12.1
max 8	max 7	max 6
39.8	42.7	43.4
P 80	P 90	P 95
16.9	23.5	32.0
max 5	max 4	max 3
44.8	47.0	49.0
P 98	P 99.5	Jaargemiddelde
68.6	105	10.5
max 2	max 1	aantal dagen
101.9	109.9	327
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol		
WR	10	20
Conc	2	2
Aantal	126	187
WR	30	40
Conc	2	2
Aantal	163	194
WR	50	60
Conc	3	3
Aantal	261	294
WR	70	80
Conc	4	5
Aantal	394	334
WR	90	100
Conc	5	6
Aantal	145	150
WR	120	130
Conc	6	7
Aantal	144	157
WR	140	150
Conc	7	8
Aantal	249	267
WR	160	170
Conc	8	9
Aantal	296	295
WR	180	190
Conc	9	10
Aantal	300	266
WR	200	210
Conc	11	12
Aantal	262	182
WR	220	230
Conc	12	13
Aantal	299	261
WR	240	250
Conc	13	14
Aantal	245	239
WR	260	270
Conc	14	15
Aantal	297	252
WR	280	290
Conc	15	16
Aantal	178	179
WR	300	310
Conc	16	17
Aantal	147	179
WR	320	330
Conc	17	18
Aantal	216	184
WR	340	350
Conc	18	19
Aantal	144	144
WR	360	370
Conc	19	20
Aantal	116	129
WR	380	390
Conc	20	21
Aantal	129	129
WR	400	410
Conc	21	22
Aantal	64	58
Daggemiddelde concentraties in µg/m³		
1	2	3
Jan	6	12
Feb	15	4
Mrt	1	1
Apr	1	7
Mei	11	16
Juni	9	9
Julij	2	4
Aug	--	4
Sept	4	1
Okt	6	6
Nov	11	12
Dec	8	5
Jan	13.4	12.8
Feb	13.4	12.0
Mrt	13.4	12.0
Apr	4.7	4.7
Mei	4.7	4.7
Juni	4.7	--
Juli	--	6.7
Aug	6.7	7.8
Sept	7.8	12.2
Okt	12.2	13.7
Nov	13.7	15.6
Dec	15.6	--
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³		
Jan	13.4	12.8
Feb	13.4	12.0
Mrt	13.4	12.0
Apr	4.7	4.7
Mei	4.7	4.7
Juni	4.7	--
Juli	--	6.7
Aug	6.7	7.8
Sept	7.8	12.2
Okt	12.2	13.7
Nov	13.7	15.6
Dec	15.6	--

Meetstation	:	546 - Hemkade		
Component	:	Benzeen		
Metelperiode	:	2018		
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³				
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90
0.4	0.5	0.6	0.7	1.1
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4
8.4	8.7	9.5	9.7	9.8
P 95	P 98	P 99.5		
	2.0	3.1		
	1.4			
		0.5		
			jaargemiddelde	
			aantal uren	
			8226	
			WHO - advieswaarde	
			0.17	
				EU - grenswaarde
				5
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³				
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90
0.4	0.5	0.6	0.8	1.0
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4
1.5	1.5	1.6	1.7	1.7
			max 3	max 2
			1.7	1.7
			max 1	max 1
			1.9	1.9
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol				
WR	10	20	30	40
Conc	0.2	0.3	0.3	0.3
Aantal	137	188	163	200
	264	302	394	331
	156	151	147	166
	216	277	287	216
	316	307	269	273
	273	270	185	193
	240	278	154	194
	273	270	185	194
	225	178	136	147
	145	69	60	
Daggemiddelde concentraties in µg/m³				
1	2	3	4	5
2	3	4	5	6
3	4	5	6	7
4	5	6	7	8
5	6	7	8	9
6	7	8	9	10
7	11	12	13	14
8	12	13	14	15
9	17	18	19	20
10	21	22	23	24
11	22	23	24	25
12	26	27	28	29
13	29	30	31	
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
Jan	0.3	0.5	0.9	0.6
Feb	0.6	0.5	0.9	0.5
Mrt	0.7	1.0	1.7	1.0
Apr	0.9	1.1	0.5	0.6
Mei	0.3	0.6	0.4	0.3
Juni	0.7	0.6	0.5	0.2
Juli	0.2	0.1	0.1	0.2
Aug	0.8	0.4	0.2	0.1
Sept	0.2	0.2	0.3	0.3
Okt	0.1	0.2	0.4	0.1
Nov	0.6	0.2	0.7	0.9
Dec	0.3	0.3	0.2	0.1
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³				
Jan	0.7	0.8	0.8	0.8
Feb				
Mrt				
Apr				
Mei				
Juni				
Juli				
Aug				
Sept				
Okt				
Nov				
Dec				

Meetstation	:	546 - Hemkade		
Component	:	Toluene		
Meetperiode	:	2018		
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³				
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90
0.2	0.3	0.5	0.7	1.3
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4
12.7	12.7	14.5	14.9	17.6
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³				
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90
0.3	0.4	0.6	0.9	1.2
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4
2.2	2.2	2.3	2.7	2.8
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol				
WR	10	20	30	40
Conc	0.2	0.4	0.3	0.3
Aantal	137	188	163	200
Daggemiddelde concentraties in µg/m³				
1	2	3	4	5
Jan	0.3	0.6	1.2	1.4
Feb	0.9	0.5	1.4	0.2
Mrt	0.2	0.3	0.5	1.0
Apr	0.5	1.4	0.9	0.3
Mei	0.5	0.8	0.4	0.7
Juni	1.3	0.8	0.9	0.5
Juli	0.3	0.3	0.4	0.3
Aug	0.9	0.5	0.3	0.0
Sept	0.1	0.0	0.2	0.2
Okt	0.0	0.0	0.1	0.0
Nov	0.1	0.0	0.3	--
Dec	0.0	0.0	0.2	0.1
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³				
Jan	0.9	0.9	0.8	0.9
Feb	0.9	0.9	0.8	0.9
Mrt	0.8	0.8	0.7	0.7
Apr	1.1	1.1	1.1	1.1
Mei	0.7	0.7	0.7	0.7
Juni	0.6	0.6	0.6	0.6
Juli	0.6	0.6	0.6	0.6
Aug	0.6	0.6	0.6	0.6
Sept	0.4	0.4	0.4	0.4
Okt	0.2	0.2	0.2	0.2
Nov	0.1	0.1	0.1	0.1
Dec	0.1	0.1	0.1	0.1
R-030-01-BC-BTxfH2S				

Meetstation	:	546 - Hemkade
Component	:	PM 10 gecorrigeerd met factor 1,01
Meetperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³		
P 50	P 60	P 70
19.4	22.4	26.2
max 8	max 7	max 6
108.7	118.0	132.0
P 50	P 60	P 80
20.7	22.7	29.5
max 8	max 7	max 6
48.9	50.6	51.8
WR	VR	P 70
Conc	Conc	P 90
Aantal	Aantal	P 95
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol		
1	2	3
Jan	20	17
Feb	14	13
Mrt	31	43
Apr	30	28
Mei	14	14
Juni	28	25
Juli	13	20
Aug	13	18
Sept	11	10
Okt	10	19
Nov	14	14
Dec	23	12
Daggemiddelde concentraties in µg/m³		
1	2	3
Jan	20	17
Feb	14	13
Mrt	64	65
Apr	28	32
Mei	15	15
Juni	20	33
Juli	30	29
Aug	6	15
Sept	16	22
Okt	15	23
Nov	9	--
Dec	19	19
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³		
Jan	19.8	25.9
Feb		
Mrt	26.2	
Apr	28.9	
Mei		
Juni	26.1	
Juli	21.7	
Aug	20.9	
Sept	16.7	
Okt	20.2	
Nov	21.3	
Dec	22.8	19.4

Meetstation	:	701 - Zaandam
Component	:	NO
Meetperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
0.9	1.3	2.1
max 8	max 7	max 6
142.1	143	150
P 50	P 60	P 70
1.5	2.3	3.4
max 8	max 7	max 6
26.9	27.5	27.6
P 50	P 60	P 70
WR	10	20
Conc	1	1
Aantal	145	206
1	2	3
Jan	1	1
Feb	3	1
Mrt	1	1
Apr	0	2
Mei	1	2
Juni	2	1
Juli	0	1
Aug	3	3
Sept	2	0
Okt	1	1
Nov	5	3
Dec	3	0
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
1.5	2.3	3.4
max 8	max 7	max 6
26.9	27.5	27.6
P 50	P 60	P 70
WR	10	20
Conc	1	1
Aantal	145	206
1	2	3
Jan	1	0
Feb	3	1
Mrt	1	2
Apr	0	4
Mei	1	7
Juni	2	0
Juli	0	1
Aug	3	3
Sept	2	0
Okt	1	9
Nov	5	13
Dec	3	0
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol		
P 50	P 60	P 70
WR	10	20
Conc	1	1
Aantal	145	206
1	2	3
Jan	1	0
Feb	3	1
Mrt	1	1
Apr	0	2
Mei	1	7
Juni	2	0
Juli	0	1
Aug	3	3
Sept	2	0
Okt	1	9
Nov	5	13
Dec	3	0
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
WR	10	20
Conc	1	1
Aantal	145	206
1	2	3
Jan	1	0
Feb	3	1
Mrt	1	1
Apr	0	2
Mei	1	7
Juni	2	0
Juli	0	1
Aug	3	3
Sept	2	0
Okt	1	9
Nov	5	13
Dec	3	0
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
WR	10	20
Conc	1	1
Aantal	145	206
1	2	3
Jan	1	0
Feb	3	1
Mrt	1	1
Apr	0	2
Mei	1	7
Juni	2	0
Juli	0	1
Aug	3	3
Sept	2	0
Okt	1	9
Nov	5	13
Dec	3	0

R-024-02-NO

Meetstation	:	701 -Zaandam									
Component	:	NO2									
Meetperiode	:	2018									
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$											
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	Jaargemiddelde	aantal uren	WHO - advieswaarde	EU - grenswaarde (2015)
15.7	20.2	26.8	35.3	47.7	56.7	67.1	76.5	21.5	87/2	40	40
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1	aantal uren met: c > 200	0 (max 18 x jaar toegestaan (EU))	0 (max 18 x per jaar toegestaan, geldt voor (snel)wegen >40.000 mtv/eternaal (EU))	
95.0	107	111	112	114	115	124	126.1				
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$											
WR	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	Jaargemiddelde	aantal dagen	GPU	LAU
18.6	21.5	26.3	33.0	40.0	47.6	53.0	62.2	21.5	364	1	1
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1				
53.2	53.4	54.4	56.2	58.4	61.9	63.5	65.2				
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol											
Conc	11	11	11	13	14	14	15	15	21	23	
Aantal	145	206	181	214	280	313	409	347	212	160	
WR	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	Jaargemiddelde	aantal dagen	GPU	LAU
18.6	21.5	26.3	33.0	40.0	47.6	53.0	62.2	21.5	364	1	1
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1				
53.2	53.4	54.4	56.2	58.4	61.9	63.5	65.2				
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Jan	17	20	6	21	40	32	8	13	26	44	
Feb	16	17	30	7	12	20	37	62	40	32	
Mrt	9	11	19	28	42	52	37	32	34	33	
Apr	14	24	31	35	18	39	32	18	18	23	
Mei	11	22	12	19	11	13	19	28	27	20	
Juni	18	25	21	7	6	9	15	10	5	4	
Juli	5	8	7	7	6	7	6	8	5	8	
Aug	22	24	17	8	6	17	19	20	15	12	
Sept	20	8	12	13	19	14	16	20	23	18	
Okt	8	11	13	40	50	40	13	39	50	36	
Nov	40	24	50	43	23	46	29	41	35	23	
Dec	32	14	14	38	51	26	14	4	3	6	
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$											
Jan	24.3	26.9	25.2	23.8	14.2	11.0	11.6	17.0	21.1	26.4	30.5
Feb											
Mrt											
Apr											
Mei											
Juni											
Juli											
Aug											
Sept											
Okt											
Nov											
Dec											

R-030-01-NO2

Meetstation	:	701 - Zaandam	
Component	:	NOx (uitgedrukt als NO2)	
Meetperiode	:	2018	
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
P 50	P 60	P 70	P 80
17,5	23,1	30,5	41,9
max 8	max 7	max 6	max 5
283,2	285	290	291
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
P 50	P 60	P 70	P 80
21,3	25,7	31,8	41,8
max 8	max 7	max 6	max 5
86,8	91,6	101,4	103,0
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol			
W/R	10	20	30
Conc	14	13	14
Aantal	145	206	181
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
	1	2	3
Jan	18	22	6
Feb	21	19	38
Mrt	11	13	21
Apr	15	27	37
Mei	12	26	13
Juni	21	27	24
Juli	5	9	8
Aug	26	30	21
Sept	23	8	12
Okt	9	12	14
Nov	48	29	70
Dec	37	15	16
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
Jan	32,2	36,1	32,2
Feb	32,2	36,1	32,2
Mrt	32,2	36,1	32,2
Apr	28,9	32,2	32,2
Mei	16,0	16,0	16,0
Juni	12,6	13,4	12,6
Juli	20,3	20,3	20,3
Aug	25,9	25,9	25,9
Sept	35,2	35,2	35,2
Okt	40,6	43,6	43,6
Nov	40,6	43,6	43,6
Dec			

Meetstation	:	701 - Zaandam													
Component	:	PM2,5 gecorrigeerd met factor 1,05													
Meetperiode	:	2018													
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³															
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99,5	Jaargemiddelde							
9,56	11,4	14,3	19,3	27,2	34,2	43,6	61,4	aantal uren							
								8601							
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1								
78,8	80,0	80,7	81,4	81,9	93,7	98,1	109,9								
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³															
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99,5	Jaargemiddelde							
9,7	11,5	14,8	18,6	25,9	31,9	36,3	51,1	aantal dagen							
								358							
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1								
36,3	39,1	41,9	47,6	50,2	50,7	52,6	58,5								
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol															
WR	10	20	30	40	50	60	70	Aantal dagen met:							
Conc	11	11	13	13	15	16	19	c > advieswaarde van 25							
Aantal	142	194	174	210	275	305	406	(max 3 x per jaar toegestaan (WHO))							
Daggemiddelde concentraties in µg/m³															
1	2	3	4	5	6	7	8	WHO - advieswaarde							
								10							
								25							
								EU-grens waarde							
								25							
								GPU 4							
								GPU 2							
								LAU							
Jan	15	7	9	12	10	9	7								
Feb	7	6	8	6	16	15	19								
Mrt	21	36	58	53	16	19	26								
Apr	27	22	12	9	7	11	14								
Mei	7	11	6	7	10	11	10								
Juni	23	20	16	12	--	14	18								
Juli	5	4	4	3	2	7	4								
Aug	5	9	8	4	3	8	10								
Sept	6	6	8	--	10	4	5								
Okt	3	6	7	11	19	5	8								
Nov	11	9	18	27	23	15	4								
Dec	9	4	8	9	15	7	3								
								Maandgemiddelde concentratie in µg/m³							
	Jan	12,9	Feb	19,4	Mrt	18,9	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

Meetstation	:	701 - Zaandam	
Component	:	Zwarte rook (MAAP)	
Meetperiode	:	2018	
Percentiel en maxima op basis van uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
P 50	P 60	P 70	P 80
0.55	0.71	0.89	1.14
max 8	max 7	max 6	max 5
5.98	6.11	6.11	6.19
Percentiel en maxima op basis van daggemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
P 50	P 60	P 70	P 80
0.63	0.74	0.91	1.12
max 8	max 7	max 6	max 5
2.37	2.43	2.55	2.61
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol			
WR	10	20	30
	40	50	60
Conc	0.47	0.45	0.46
Aantal	144	207	181
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
	1	2	3
	4	5	6
	7	8	9
	10	11	12
	13	14	15
	16	17	18
	19	20	21
	22	23	24
	25	26	27
	28	29	30
	31		
Jan	0.5	0.5	0.4
Feb	0.4	0.4	0.3
Mrt	1.2	2.2	3.3
Apr	1.0	0.9	0.7
Mei	0.3	0.7	0.3
Juni	0.6	0.6	0.7
Juli	0.4	0.3	0.2
Aug	0.5	0.6	0.3
Sept	0.7	0.3	0.2
Okt	0.2	0.3	0.2
Nov	1.0	0.8	1.2
Dec	0.8	0.2	1.5
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
Jan	0.8	1.1	1.0
Feb			
Mrt			
Apr			
Mei			
Juni			
Juli			
Aug			
Sept			
Okt			
Nov			
Dec			

Meetstation	:	703 - Spaarnwoude
Component	:	NO
Mastperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
0.7	1.1	1.8
max 8	max 7	max 6
117.1	117	119
P 80	P 90	P 95
3.7	9.4	18.9
max 5	max 6	max 4
120	123	124
P 90	P 98	P 99.5
16.1	23.0	36.0
max 3	max 2	max 1
124	124	130.8
Jaargemiddelde		
3.9	3.9	3.9
aantal uren		
8736		
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
1.5	2.1	2.8
max 8	max 7	max 6
23.4	24.7	25.9
P 80	P 90	P 95
50	60	70
26.6	26.8	41.5
max 4	max 3	max 2
72.4	72.4	76.8
Jaargemiddelde		
3.9	3.9	3.9
aantal dagen		
365		
GPU		
0		
LAU		
0		
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol		
WR	10	20
Conc	1	2
Aantal	144	207
WR	30	40
Conc	2	2
Aantal	214	2179
WR	50	60
Conc	3	3
Aantal	312	346
WR	70	80
Conc	5	6
Aantal	409	157
WR	110	120
Conc	7	8
Aantal	160	157
WR	130	140
Conc	5	7
Aantal	157	177
WR	140	150
Conc	8	9
Aantal	160	157
WR	170	180
Conc	11	12
Aantal	177	267
WR	180	190
Conc	12	13
Aantal	267	292
WR	190	200
Conc	13	14
Aantal	292	308
WR	210	220
Conc	14	15
Aantal	308	334
WR	220	230
Conc	15	16
Aantal	334	343
WR	230	240
Conc	16	17
Aantal	343	293
WR	240	250
Conc	17	18
Aantal	293	287
WR	250	260
Conc	18	19
Aantal	287	198
WR	260	270
Conc	19	20
Aantal	198	167
WR	270	280
Conc	20	21
Aantal	167	201
WR	280	290
Conc	21	22
Aantal	201	252
WR	290	300
Conc	22	23
Aantal	252	230
WR	300	310
Conc	23	24
Aantal	230	189
WR	310	320
Conc	24	25
Aantal	189	150
WR	320	330
Conc	25	26
Aantal	150	152
WR	330	340
Conc	26	27
Aantal	152	149
WR	340	350
Conc	27	28
Aantal	149	71
WR	350	360
Conc	28	29
Aantal	71	63
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
1	2	3
Jan	0	0
Feb	1	0
Mrt	2	1
Apr	0	1
Mei	0	2
Juni	2	1
Julij	1	2
Aug	5	7
Sept	3	2
Okt	0	1
Nov	4	0
Dec	1	0
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
Jan	4.1	5.8
Feb	3.5	5.8
Mrt	2.4	
Apr	1.4	
Mei	1.2	
Juni	1.2	
Juli	1.2	
Aug	2.1	
Sept	3.0	
Okt	5.1	
Nov	8.2	
Dec	8.5	

R-024-02-NO

Meetstation		:	703 - Spaarnwoude	
Component	:	NO2		
Meetperiode	:	2018		
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$				
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90
16.6	20.9	25.7	31.7	41.5
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4
87.1	88.3	88.5	89.7	90.2
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90
18.7	22.5	26.1	28.9	34.2
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4
45.3	45.5	46.7	51.4	52.8
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol				
WR	10	20	30	40
Conc	12	14	16	20
Aantal	144	207	179	214
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$				
1	2	3	4	5
Jan	11	13	5	15
Feb	11	10	24	11
Mrt	26	21	31	27
Apr	17	16	18	21
Mei	8	19	17	24
Juni	19	20	6	4
Juli	16	19	9	10
Aug	21	27	22	13
Sept	18	20	14	13
Okt	7	7	10	8
Nov	36	14	44	38
Dec	24	11	11	36
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$				
Jan	20.9	27.2	23.8	20.8
Feb				
Mar				
Apr				
Mei				
Juni				
Juli				
Aug				
Sept				
Okt				
Nov				
Dec				

Meetstation		:	703 - Spaarnwoude	
Component	:	Toluene		
Meetperiode	:	2018		
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³				
P 50	P 60	P 70	P 80	
0.6	0.9	1.3	1.8	
max 8	max 7	max 6	max 5	
20.3	22.1	22.7	23.5	
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³				
P 50	P 60	P 70	P 80	
0.8	1.1	1.6	2.2	
max 8	max 7	max 6	max 5	
4.5	4.5	4.5	4.6	
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schipholtunnel				
WR	10	20	30	
Conc	0.9	1.2	1.8	
Aantal	138	187	163	
Daggemiddelde concentraties in µg/m³				
1	2	3	4	
Jan	0.3	0.3	0.4	0.8
Feb	0.4	0.4	1.4	0.9
Mrt	2.0	2.3	1.8	1.5
Apr	1.3	0.8	0.8	0.6
Mei	0.5	0.8	0.6	3.8
Juni	2.1	1.0	1.2	0.7
Juli	3.1	3.0	1.3	-
Aug	0.0	0.3	0.0	0.0
Sept	1.7	2.7	0.6	0.4
Okt	0.1	0.2	1.1	2.1
Nov	0.9	0.3	1.4	2.1
Dec	0.7	0.2	0.1	1.3
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³				
Jan	1.1	1.8	1.4	
Mrt				
Mei				
Juni				
Juli				
Aug				
Sept				
Okt				
Nov				
Dic				

R-024-02-BC-BTXH2S

Meetstation	:	703 - Spaarnwoude
Component	:	PM2.5 gecorrigeerd met factor 1.05
Meetperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van urgengemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
9.03	10.8	13
max 8	max 7	max 6
75.1	75.5	77.0
P 90	P 95	P 98
	32.9	41.2
		61.1
		Jaargemiddelde
		12.0
		aantal uren
		8585
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
P 50	P 60	P 70
9.2	10.5	13.1
max 8	max 7	max 6
36.9	38.0	40.4
P 90	P 95	P 98
	23.6	36.7
		48.1
		Jaargemiddelde
		12.1
		Aantal dagen met:
		359
		c > advieswaarde van 25
		32
		(max 3 x per jaar toegestaan (WHO))
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol		
WR	10	20
	30	40
	50	60
	70	80
Conc	11	11
	13	14
Aantal	143	198
	211	274
	309	408
	343	212
	158	155
	175	226
	258	227
	322	302
	335	289
	289	285
	303	200
	256	260
	289	279
	279	197
	164	194
	247	225
	181	145
	146	144
	69	64
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
1	2	3
Jan	10	6
Feb	4	3
Mrt	23	36
Apr	27	19
Mei	7	8
Juni	18	18
Juli	7	8
Aug	6	9
Sept	5	6
Okt	4	5
Nov	7	5
Dec	9	8
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
Jan	9.8	17.2
Feb	16.3	
Mrt	16.7	
Apr	15.0	
Mei	9.8	
Juni	8.2	
Juli		
Aug	6.9	
Sept	6.9	
Okt	9.2	
Nov	16.5	
Dec	12.3	

R-030-01-PM2.5

Meetstation	:	703 - Spaamwoude
Component	:	PM 10 gecorrigeerd met factor 1.01
Meetperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³		
P 50	P 60	P 70
14,6	17,2	20,0
max 8	max 7	max 6
84,0	86,1	86,6
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³		
P 50	P 60	P 70
15,2	16,7	19,3
max 8	max 7	max 6
46,4	47,9	50,3
WR	10	20
Conc	18	19
Aantal	142	197
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol		
1	2	3
Jan	14	9
Feb	8	8
Mrt	63	57
Apr	28	23
Mei	9	14
Juni	20	18
Juli	17	13
Aug	10	15
Sept	11	12
Okt	11	15
Nov	10	8
Dec	11	6
Daggemiddelde concentraties in µg/m³		
Jan	14	9
Feb	8	7
Mrt	63	48
Apr	28	15
Mei	9	11
Juni	20	11
Juli	17	13
Aug	10	7
Sept	11	-
Okt	11	19
Nov	10	29
Dec	11	15
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³		
Jan	13,4	22,0
Feb		
Mrt		
Apr		
Mei		
Juni		
Juli		
Aug		
Sept		
Okt		
Nov		
Dec		

Meetsstation	:	704 - Hoogtij	
Component	:	NO	
Meetperiode	:	2018	
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³			
P 50	P 60	P 70	P 80
4	6.1	9.2	14.5
max 8	max 7	max 6	max 5
135.4	138	140	142
P 90	P 95	P 98	P 99.5
25.4	39.1	61.4	99.4
P 90	P 95	P 98	Jaargemiddelde
40.1	57.4	99.5	9.8
P 90	P 95	P 98	aantal uren
33.3	40.1	57.4	8717
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³			
P 50	P 60	P 70	P 80
6.2	8.3	11.0	14.7
max 8	max 7	max 6	max 5
40.2	40.3	41.2	43.6
max 4	max 3	max 3	max 2
51.8	51.9	83.1	85.2
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol			
WR	10	20	30
Conc	2	3	3
Aantal	143	203	179
WR	50	60	70
Conc	4	4	5
Aantal	280	313	404
WR	80	90	100
Conc	5	6	7
Aantal	110	120	130
WR	120	130	140
Conc	15	18	18
Aantal	20	22	23
WR	160	170	180
Conc	18	24	27
Aantal	11	14	11
WR	220	230	240
Conc	9	8	8
Aantal	8	7	6
WR	260	270	280
Conc	4	4	3
Aantal	4	2	2
WR	300	310	320
Conc	1	1	1
Aantal	150	151	150
WR	330	340	350
Conc	2	2	12
Aantal	71	66	15
Daggemiddelde concentraties in µg/m³			
1	2	3	4
Jan	3	5	2
Feb	10	2	9
Mrt	2	2	3
Apr	2	7	28
Mei	7	9	5
Juni	7	14	5
Juli	2	2	1
Aug	7	7	2
Sept	8	1	2
Okt	1	5	3
Nov	14	11	29
Dec	11	5	6
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³	Jan	Feb	Mrt
	11.3	12.6	13.4
			11.2
			4.3
			4.2
			3.1
			5.8
			9.1
			12.2
			15.3
			14.9

R-024-02-NO

Meetstation	704 - Hoogtij						
Component	: NO2						
Meetperiode	: 2018						
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³							
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5
19.8	25.8	33	41.7	54.1	63.6	73.7	87.5
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1
105.5	110	110	112	112	127	137	142.9
aantal uren met: c > 200 0 (max 18 x jaar toegestaan (EU))							
aantal uren							
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5
23.3	26.6	32.7	39.7	46.3	52.3	60.4	64.3
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1
60.8	61.0	61.1	61.3	61.7	63.3	68.8	77.8
aantal uien met: c > 270 0 (max 18 x per jaar toegestaan, geldt voor (snel)wegen >40.000 mtv/etmaal (EU))							
WHO - advieswaarde							
						40	40
EU - grenswaarde (2015)							
						40	40
aantal uien met: c > 270 0 (max 18 x per jaar toegestaan, geldt voor (snel)wegen >40.000 mtv/etmaal (EU))							
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol							
WR	10	20	30	40	50	60	70
Conc	12	12	13	16	15	16	17
Aantal	143	203	179	210	280	313	404
Daggemiddelde concentraties in µg/m³							
1	2	3	4	5	6	7	8
Jan	18	24	9	49	34	8	16
Feb	24	12	31	6	14	22	39
Mrt	12	13	24	43	59	61	53
Apr	17	32	44	49	17	37	40
Mei	17	32	21	30	12	20	35
Juni	24	36	21	7	7	8	14
Juli	8	9	10	8	8	9	6
Aug	27	25	18	9	5	25	39
Sept	23	10	12	20	15	19	27
Okt	7	17	15	38	56	41	15
Nov	47	26	51	41	26	50	39
Dec	37	22	20	43	54	33	19
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³							
Jan	28.2						
Feb		30.6					
Mrt			30.7				
Apr				29.7			
Mei					19.5		
Juni						12.8	
Juli							15.9
Aug							20.2
Sept							24.9
Okt							30.1
Nov							34.0
Dec							29.4

R-030-01-NO2

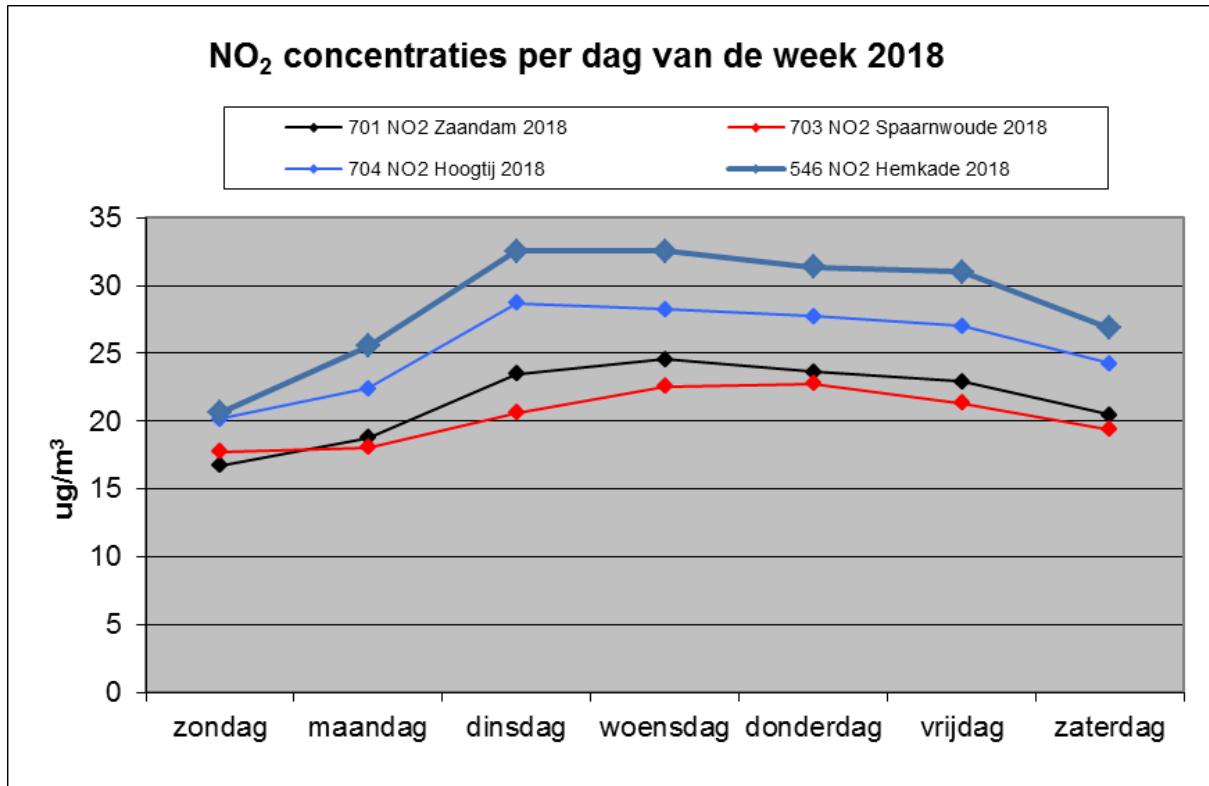
Meetsstation	:	704 - Hoogtij	Component	:	SO ₂	Meetperiode	:	2018
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³								
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	Jaargemiddelde
0.5	0.8	1.2	1.8	2.9	4.0	5.8	10.2	aantal uren 8623
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1	Aantal uren met: c > grenswaarde 350 0 (max 24 x per jaar toegestaan (EU))
23.5	23.8	24.6	26.4	27.2	34.5	37.6	39.3	
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in µg/m³								
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	Jaargemiddelde
0.8	1.0	1.5	1.9	2.5	3.1	4.2	6.0	1.1
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1	Aantal dagen met: c > WHO-advisewaarde van 20 0 (max 3 x per jaar toegestaan (EU))
4.3	4.3	5.2	5.4	5.8	5.9	6.4	6.7	
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol								
WR	10	20	30	40	50	60	70	80
Conc	0	0	1	0	0	1	1	1
Aantal	139	200	178	206	268	303	402	344
Daggemiddelde concentraties in µg/m³								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jan	2	2	0	1	2	3	1	0
Feb	1	0	2	2	0	1	2	2
Mrt	1	2	2	2	3	3	1	1
Apr	0	0	2	1	0	3	3	6
Mei	1	2	3	0	0	1	2	0
Juni	1	0	1	0	0	0	0	0
Juli	1	1	0	0	1	0	0	0
Aug	3	7	3	0	0	2	1	1
Sept	1	0	0	1	0	1	3	1
Okt	0	1	0	1	3	1	2	0
Nov	2	0	2	1	1	0	1	1
Dec	0	0	1	0	0	0	0	0
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³								
Jan	1.3	1.3	1.0	1.1	0.9	0.5	0.9	0.9
Feb								
Mrt								
Apr								
Mei								
Juni								
Juli								
Aug								
Sept								
Okt								
Nov								
Dec								

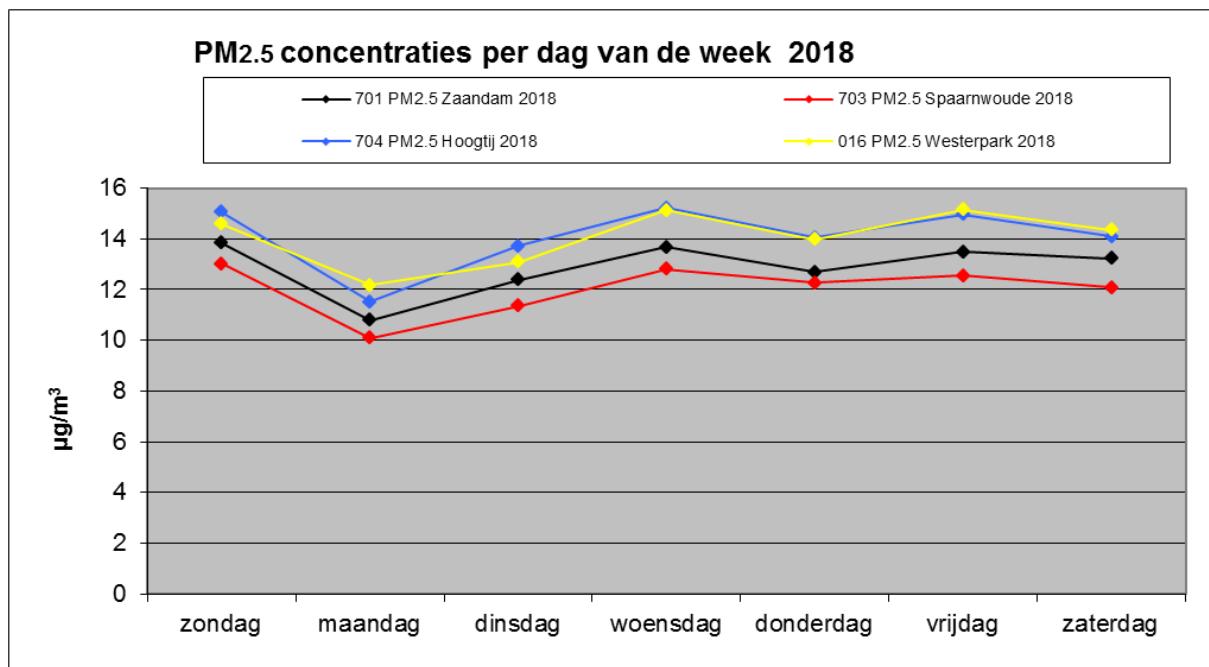
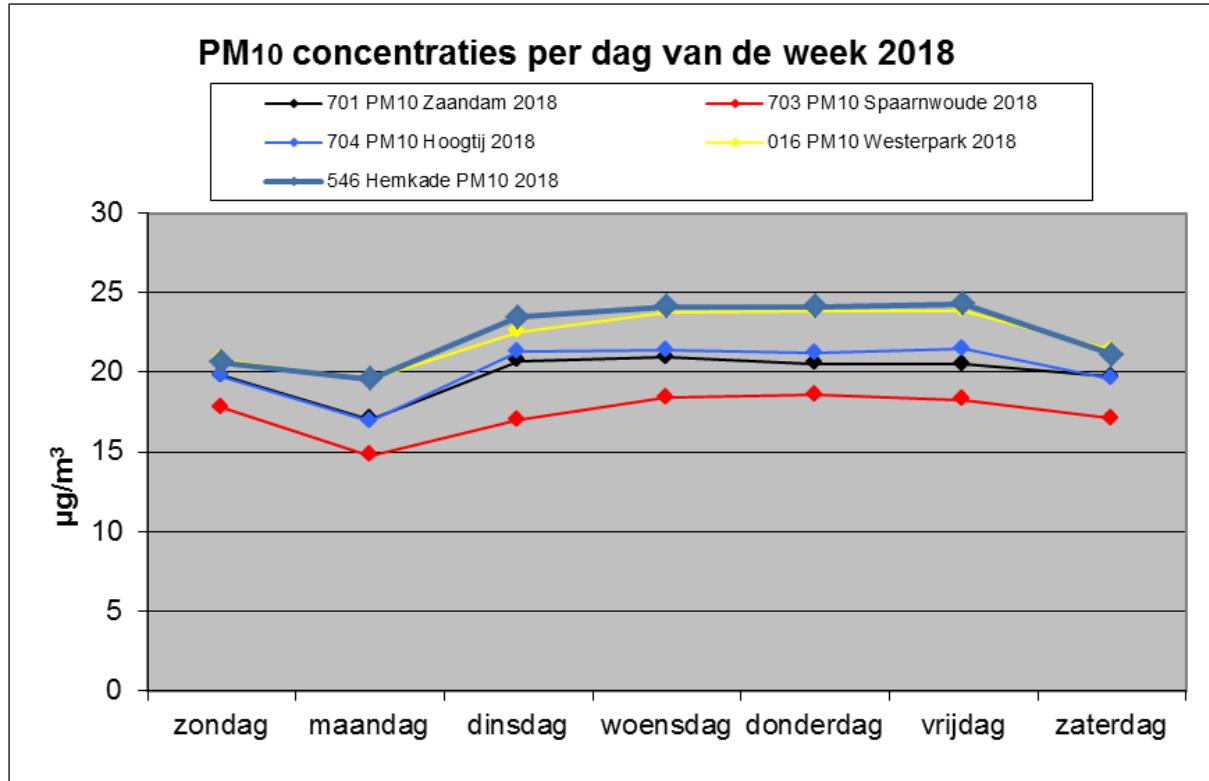
R-030-01-SO2

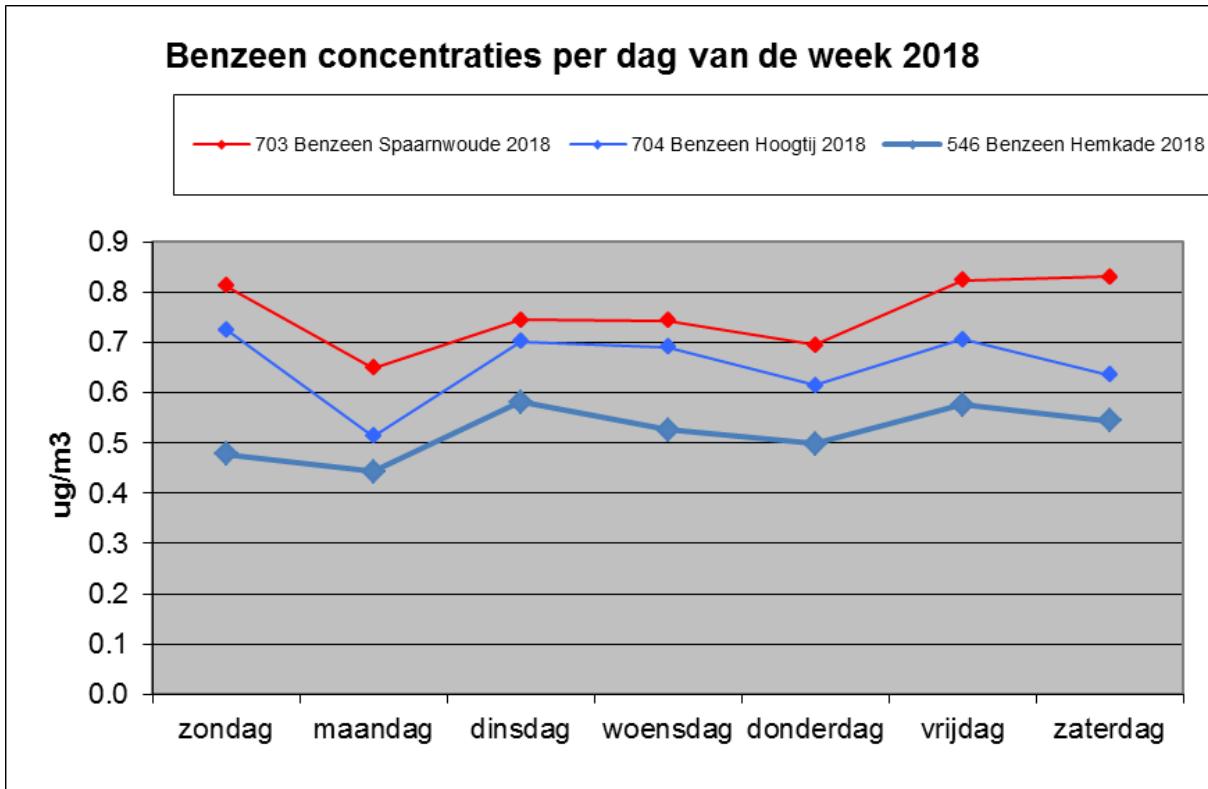
Meetstation	Component	Meetperiode	704 - Hoogtij		Xyleen									
			P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	P 99.9	Jaagemiddelde	aantal uren	
			0.3	0.5	0.7	1.1	1.8	2.9	4.7	9.3		0.8		7735
			max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1				
			14.5	15.8	16.0	22.4	26.5	26.6	39.9	85.0				
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in µg/m³														
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	P 99.9	Jaagemiddelde	aantal uren				
WR	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140
Conc	0.2	0.3	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.7	0.9	1.8	1.9	1.9	1.8
Aantal	133	179	163	195	256	296	377	323	201	153	148	137	159	247
Concentraties per windrichting in µg/m³ op basis van KNMI gegevens Schiphol														
WR	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140
Conc	0.2	0.3	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.7	0.9	1.8	1.9	1.9	1.8
Aantal	3.1	3.2	4.5	4.6	5.0	5.0	5.0	4.9	4.6	5.0	5.8	5.8	5.8	5.8
Daggemiddelde concentraties in µg/m³														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Jan	0	0	0	1	1	0	0	1	2	1	1	0	1	0
Feb	--	--	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0
Mrt	0	0	0	1	2	2	1	1	1	2	1	1	0	0
Apr	1	1	1	0	2	1	1	0	1	0	1	1	2	3
Mei	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0
Juni	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Juli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aug	2	1	1	0	1	1	2	1	0	0	2	1	1	0
Sept	--	0	0	1	0	1	2	1	0	3	5	1	3	--
Okt	--	0	0	2	3	--	--	3	3	1	2	2	5	1
Nov	--	2	1	1	2	1	1	0	1	2	5	1	0	0
Dec	--	0	0	2	0	0	--	--	1	0	0	1	1	0
Maandgemiddelde concentratie in µg/m³														
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec		
	0.6	0.6	0.7	1.0	0.5	0.4	0.6	1.1	1.4	1.1	1.0	0.6		

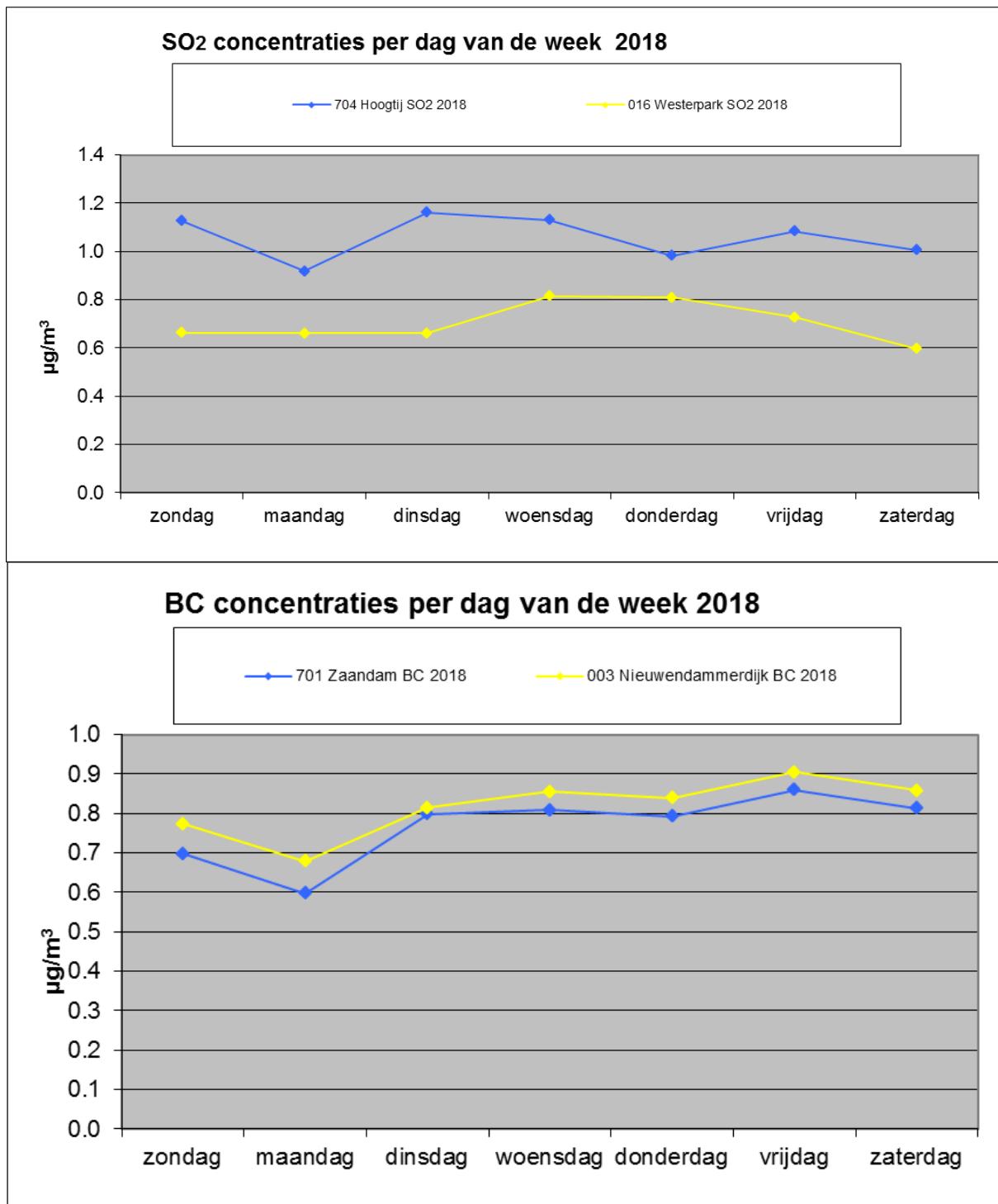
Meetstation	:	704 - Hoogtij							
Component	:	PM10 gecorrigeerd met factor 1.01							
Meetperiode	:	2018							
Percentielen en maxima op basis van uurgemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$									
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	Jaar gemiddelde	aantal uren
16,7	19,4	22,9	27,7	37,0	45,7	60,4	81,5	20,2	8636
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1		
112,3	117,0	118,7	122,5	124,0	290,4	294,2	339,5		
Percentielen en maxima op basis van daggemiddelden in $\mu\text{g}/\text{m}^3$									
P 50	P 60	P 70	P 80	P 90	P 95	P 98	P 99.5	Jaar gemiddelde	aantal dagen
17,1	19,0	23,1	27,2	35,3	40,3	52,2	65,3	20,2	358
max 8	max 7	max 6	max 5	max 4	max 3	max 2	max 1	Aantal dagen met: c > grenswaarde 50	
52,6	54,7	55,8	58,8	63,5	63,5	71,9	72,7	8	(max 35 x per jaar toegestaan (EU))
Concentraties per windrichting in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op basis van KNMI gegevens Schiphol									
WR	10	20	30	40	50	60	70	80	90
Conc.	20	20	21	19	21	22	28	33	31
Aantal	145	203	178	207	271	312	405	344	211
Daggemiddelde concentraties in $\mu\text{g}/\text{m}^3$									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jan	18	12	14	22	13	13	6	11	25
Feb	10	11	10	9	16	19	24	37	33
Mrt	59	50	72	64	23	27	33	17	22
Apr	30	27	17	13	16	22	22	37	33
Mei	12	18	13	17	16	18	25	37	56
Juni	31	29	23	16	20	28	27	31	20
Juli	15	11	14	15	8	16	13	13	18
Aug	17--	--	12	8	23	32	16	19	15
Sept	12	10	15	29	23	13	9	9	18
Okt	9	13	19	18	35	11	14	24	39
Nov	13	10	20	31	31	27	12	19	23
Dec	14	9	15	14	21	14	7	13	12
Maandgemiddelde concentratie in $\mu\text{g}/\text{m}^3$									
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept
	16,8	24,5	26,4	28,7	26,0	18,4	17,6	13,8	14,8
									Oct
									Nov
									Dec
									16,0
	R-030-01-PM10								

Bijlage 3: Concentraties per dag van de week

Bijlage 4: Meetmethoden

Alle meetresultaten zijn tot stand gekomen onder de scope van de (L426 EN/ISO 17025) accreditatie van de GGD Amsterdam. Deze accreditatie is afgegeven door de Raad voor Accreditatie, de bijbehorende scope is weergegeven in bijlage 8. Voor de metingen in deze rapportage zijn de verrichtingen 1,3,4,8,9 en 10 van toepassing. De trendanalyse, (verschil)windrozen, bijdrage-, GCN- en klachtenanalyse zijn geen onderdeel van deze accreditatie.

De automatische PM₁₀ en PM_{2,5} met de Met-one BAM 1020a monitoren zijn op basis van referentiemetingen gecorrigeerd en getoetst op equivalentie met de referentiemethode (zie GGD rapport 18-1187). Net als in voorgaande jaren is er voor 2018 gezamenlijk met (o.a.) het RIVM voor de Met-one Bam 1020a gezamenlijk een correctie bepaald. In 2018 is voor PM₁₀ gecorrigeerd met een formule 1,01*BAM en voor PM_{2,5} 1,05*BAM. Op alle locaties wordt er vanaf januari 2015 gebruik gemaakt van een EU PM₁₀ afscheider.

Per meetstation is aangegeven welke merk en type meetinstrument is toegepast.

In 2016 is gestart met roetmetingen op meetlocatie Zaandam.

Uit onderzoek blijkt dat met name het dieselroet, een van de bestanddelen van PM₁₀, schadelijke effecten op de gezondheid heeft. Mede hierom is -bijvoorbeeld- in het luchtkwaliteitsbeleid van de gemeente Amsterdam sterk ingezet op het terugdringen van de uitstoot van dieselmotoren. Roet is een algemene term, het gehalte roet kan op verschillende manieren worden vastgesteld. Tot voor kort werd roet in Amsterdam – en in het landelijk meetnet van het RIVM – gemeten op basis van optische reflectie (Black Smoke). Deze methode, die in 1964 is ontwikkeld, is inmiddels echter gedateerd en de monitoren verouderd. Vanaf 2012 wordt de roetconcentratie in het Amsterdamse meetnet gemeten als "Black Carbon". Bij deze methode wordt een telkens zwaarter wordend filter "doorschenen" met een of meer soorten (laser)licht, hier is de verzwakking van de lichtbundel de maat voor het gehalte roet. Deze methode is momenteel de algemeen toegepaste automatisch werkende techniek in Nederland.

Alle hier genoemde verrichtingen worden conform de aangegeven normvoorschriften uitgevoerd. Als nauwkeurigheidseisen zijn de geldende Europese criteria overgenomen, alleen voor de meting van zwaveldioxide kon hieraan niet worden voldaan. De hoogte van de gemeten concentraties zwaveldioxide liggen echter ver onder de geldende grenswaarden, waarmee de grotere meetfout (>15% van de meetwaarde uitgedrukt als 95%BI) voor de toetsing aan normen geen specifiek probleem levert.

Nadere informatie over de meetonzekerheid van de verrichtingen die onder accreditatie zijn gebracht kan op verzoek worden verkregen bij GGD Amsterdam, Cluster leefomgeving, afdeling luchtkwaliteit.

Meetnauwkeurigheid en toegepaste apparatuur

component	apparatuur	Meetprincipe	Meetfrequentie	nauwkeurigheid bij de jaarlimiet (95%BI)	GGD Document
PM _{2,5}	Metone BAM 1020	Beta verzwakking Controle met gravimetrie	uurlijks	± 16,5%	18-1187
PM ₁₀	Metone BAM 1020	Beta verzwakking Controle met gravimetrie	uurlijks	± 10,8%	18-1187
Benzeen, Tolueen en Xyleen	Syntec 955	Gas Chromatografie	20 minuten	± 13 %*	17-1135
BC	MAAP	transmissie	10 seconden	± 12 %	15-1156
NO/NO _x	Thermo 42i API 200 ^e Envea AS32 e	Chemiluminescentie	10 seconden	± 8,3% ± 11,1% ± 9,3%	18-1159
SO ₂	Thermo 43 API 100E	U.V-fluorescentie	10 seconden	± 21,4%* ± 25,8%	15-1143 16-1149

*) op locatie Hoogtij is de onzekerheid in de jaargemiddelde benzeenconcentratie en SO₂ concentratie over het jaar 2018 door een afwijkend ingestelde afkeurgrens iets hoger, namelijk 13,3% voor benzeen en voor SO₂ 22,5%.

Gemiddelen

De meetgegevens zijn op uurbasis geanalyseerd.

De term 'n' wordt gebruikt voor het aantal metingen.

De term 'gem' wordt gebruikt voor gemiddelde.

Daggemiddelen worden berekend uit de uurgemiddelen. Om tot een daggemiddelde te komen zijn minimaal 13 uurgemiddelen vereist. Voor PM_{2,5} is dit minimaal 18 uur.

Maandgemiddelen worden berekend uit de daggemiddelen. Er zijn minimaal 16 daggemiddelen nodig om tot een maandgemiddelde te komen.

Het toetsbare jaargemiddelde is voor de gasvormige componenten berekend uit de uurgemiddelden.

Voor PM₁₀ en PM_{2,5} is het toetsbare jaargemiddelde uit de daggemiddelen bepaald. In de databladen zijn zowel de jaargemiddelen die zijn bepaald uit de uurgemiddelen als die van de daggemiddelde weergegeven.

Percentielen en maxima

Of percentielen en maxima berekend mogen worden hangt af van de GPU.

GPU = Grootste Periodieke Uitval: het grootste aantal dagen in een schuivende periode van 30 dagen waarop geen daggemiddelen beschikbaar zijn.

Er worden geen percentielen of maxima berekend als de GPU groter dan 10 dagen is.

Voor SO₂ geldt een andere norm, namelijk de LAU; Langste Aaneengesloten Uitval. Dit is het grootste aantal op elkaar volgende dagen, binnen de meetperiode, waarop geen daggemiddelen beschikbaar zijn. Voor SO₂ geldt een LAU van maximaal 5 in de winterperiode en 10 in de zomerperiode.

Het p98 wil zeggen de 98 percentielwaarde van de op grootte gesorteerde (van laag naar hoog) gegevensreeks. De 98 percentielwaarde is de waarde van het getal op de gesorteerde getallen reeks welke hoort bij het 98/100 getal van die reeks.

Pollutieroos

Er wordt gewerkt met een pollutieroos bestaande uit 36 sectoren van 10° .

sector 1 loopt van $5-14^{\circ}$.

sector 2 loopt van $15-24^{\circ}$.

...

...

sector 36 loopt van $355-4^{\circ}$.

In de pollutieroos is de hoogte van de gemiddelde concentratie van die stof, en uit welke richting deze komt, af te lezen. Dat wil zeggen, hoe langer de vector vanuit het hart van de cirkel, des te hoger de concentratie van die stof uit die richting. Een pollutieroos wordt ook wel een windroos genoemd. Een nadere uitleg over windrozen staat opgenomen in bijlage 7.

Voor de gemiddelde concentratie per windrichtingssector wordt uitgegaan van de uurgemiddelden. De windsnelheid van het uurgemiddelde moet minimaal 0,5 m/s zijn.

Bijlage 5: Datacaptures 2018

Datacaptures in 2018

Meetstation	Component [tijdseenheid]	Datacapture [%]	Langste uitval [dagen]
016	SO ₂ [u]	95	14
	PM ₁₀ [dag]	94	16
	PM _{2,5} [dag]	93	21
546	NO ₂ [u]	90	24
	NO[u]	90	24
	PM ₁₀ [dag]	99	2
701	BTX[u]	94	4
	NO ₂ [u]	99	1
	NO[u]	99	1
703	PM ₁₀ [dag]	95	11
	PM _{2,5} [dag]	98	2
	BC [u]	100	0
704	NO ₂ [u]	100	0
	NO [u]	100	0
	PM ₁₀ [dag]	99	3
003	PM _{2,5} [dag]	98	3
	BTX[u]	91	7
	SO ₂ [u]	98	3
704	NO ₂ [u]	100	0
	NO[u]	100	0
	PM ₁₀ [dag]	98	2
003	PM _{2,5} [dag]	99	4
	BTX[u]	89	5
	BC [u]	100	2

De eisen voor de datacaptures zijn vastgelegd in de [Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit](#).
De belangrijkste eis is om 90% van de

Bijlage 6: Vaststelling van de regionale achtergrond

Om te bepalen wat de bijdrage van de lokale activiteiten op een component is, zijn zogenaamde verschilwindrozen gemaakt. In deze verschilwindrozen zijn de gemeten concentraties verminderd met het gemiddelde van de regionale achtergrond.

De regionale achtergrond is vastgesteld door de metingen (per windrichting) te middelen van de regionale en stadsachtergrondstations uit Noord-Holland.

Hiervoor zijn gebruikt: Nieuwendammerdijk, Westerpark, Vondelpark, Oude Schans, Kantershof, Ma Braun pad Osdorp, De Rijp, Oude Meer, Spaarnwoude, Hoofddorp en Zaandam.

In tabel 7 zijn de gemiddelde van deze stations per component per windrichting weergegeven.

Tabel 7: De berekende regionale achtergrond concentraties in 2017

WR:	360	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150	160	170	180
NO ₂	19	18	17	17	19	18	18	19	20	25	26	31	34	32	33	32	33	30	31
PM ₁₀	21	21	20	20	20	18	20	22	25	25	27	24	26	22	22	21	21	19	18
PM _{2.5}	11	12	12	13	13	13	14	16	19	19	22	19	19	16	16	15	15	13	12

WR:	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280	290	300	310	320	330	340	350
NO ₂	30	27	25	23	18	16	14	14	16	18	18	19	19	19	20	18	18
PM ₁₀	18	17	18	17	16	16	15	14	14	16	17	17	18	17	19	20	20
PM _{2.5}	11	10	11	10	8	8	8	8	8	9	9	9	10	9	11	11	11

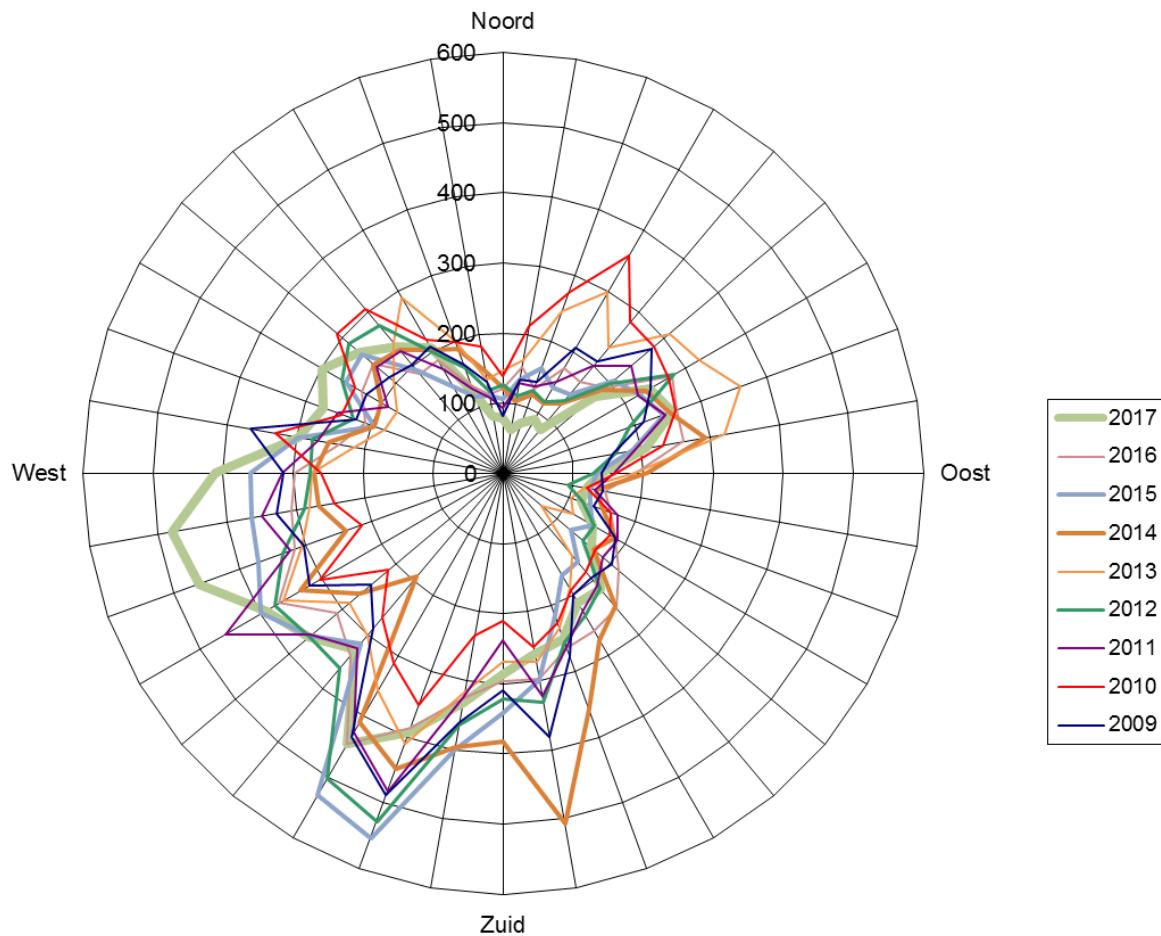
WR in °

NO₂, PM₁₀ en PM_{2.5} in µg/m³.

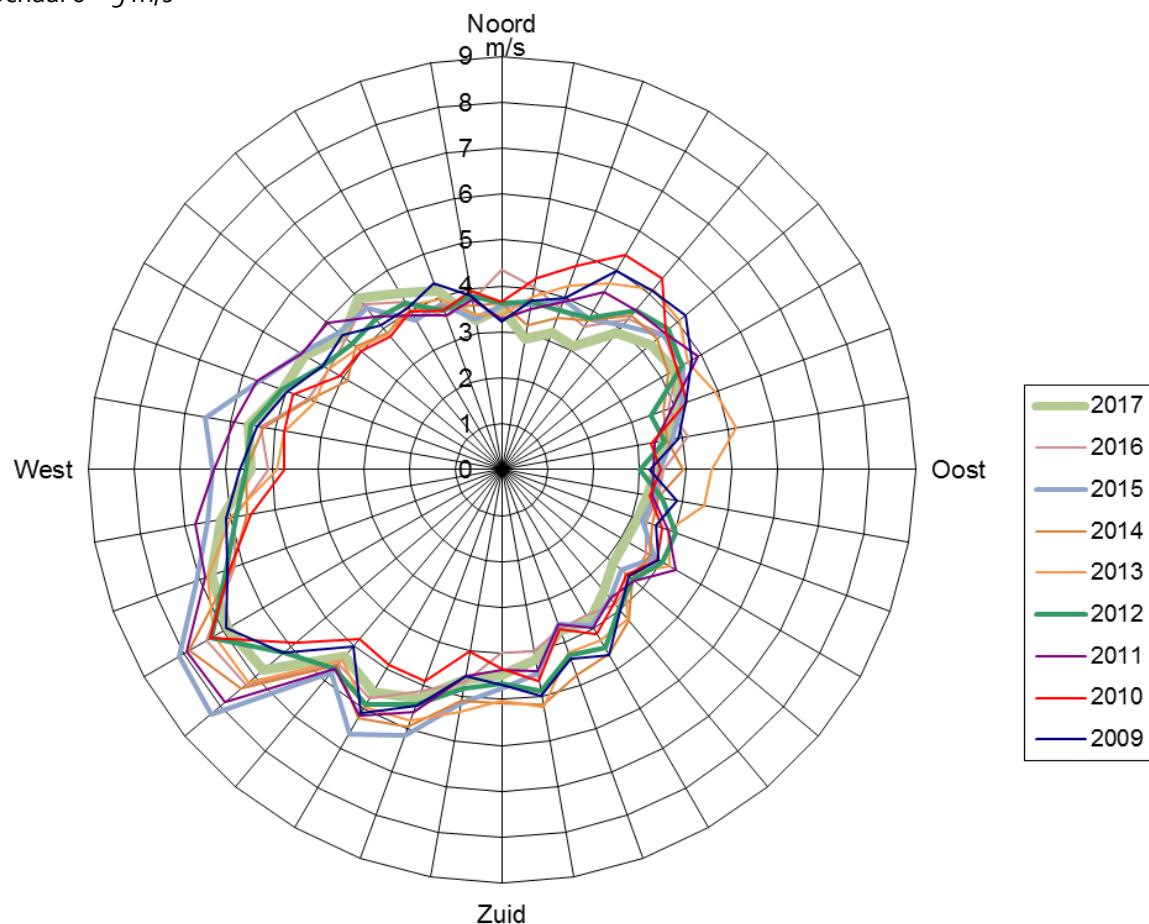
Bijlage 7: Windkarakteristieken

In deze bijlage zijn de windgegevens opgenomen afkomstig van het KNMI station Schiphol 240. De verdeling van de windrichting is op basis van uurgemiddelden weergegeven in de eerste windroos. De tweede windroos geeft weer hoe per windrichting de verdeling is van de windsnelheid. Op basis van deze gegevens zijn de pollutierozen opgetekend.

Meetpunt KNMI Schiphol (240), aantal uren wind uit betreffende windrichting
Schaal 0 – 600 uur

Meetpunt KNMI Schiphol (240), gemiddelde windsnelheid uit betreffende windrichting
Schaal 0 – 9 m/s

Bijlage 8: De Accreditatie van de GGD Amsterdam geldig voor 2018

In 2017 zijn voor deze rapportage de onderdelen 1,3,4,6, 7, 8 en 9 van toepassing.

Bijlage bij accreditatieverklaring (scope van accreditatie)

Normatief document: EN ISO/IEC 17025:2005

Registratienummer: **L 426**

van **GGD Amsterdam, Cluster Sociaal, Afdeling Leefomgeving Team Luchtkwaliteit**

Deze bijlage is geldig van: **31-08-2017 tot 01-09-2021**

Vervangt bijlage d.d.: **10-08-2016**

Locatie(s) waar activiteiten onder accreditatie worden uitgevoerd

Hoofdkantoor

Nieuwe Achtergracht 100
1018 WT
Amsterdam
Nederland

Locatie	Afkorting
Hoofdlocatie Nieuwe Achtergracht 100 1018 WT Amsterdam Nederland	N
Klein Kwartier 33 Willemstad Curaçao	C

Nr.	Materiaal of product	Verrichting / Onderzoeks methode ¹	Intern referentienummer	Locatie
1	Buitenlucht	Het bepalen van het gehalte aan PM10 en PM2,5 aërosol; low volume EU standaard methode, gravimetrie	MMK-W-001 conform NEN-EN 12341 / NTA-8019	N
2		Het bepalen van het gehalte aan PM10 / TSP aërosol; oscillatiebalans (continue meting en monsterneming)	MMK-W-002 gelijkwaardig aan AS 3580.9.8	N, C

Bijlage bij accreditatieverklaring (scope van accreditatie)
Normatief document: EN ISO/IEC 17025:2005
Registratienummer: L 426

van **GGD Amsterdam, Cluster Sociaal, Afdeling Leefomgeving Team Luchtkwaliteit**

Deze bijlage is geldig van: **31-08-2017 tot 01-09-2021**

Vervangt bijlage d.d.: **10-08-2016**

Nr.	Materiaal of product	Verrichting / Onderzoeks methode ¹	Intern referentienummer	Locatie
3		Het bepalen van het gehalte aan zwaveldioxide (SO_2); UV-fluorescentie (continue meting en monsterneming)	MMK-W-003 conform ISO 10498	N, C
4		Het bepalen van het gehalte aan stikstofoxiden (NO/NO_2); chemiluminescentie (continue meting en monsterneming)	MMK-W-004 conform NEN-EN 14211	N
5	Buitenlucht	Het bepalen van het gehalte aan ozon (O_3) (monitoring); UV-absorptie (continue meting en monsterneming)	MMK-W-005 conform NEN-EN 14625	N
6		Het bepalen van het gehalte aan koolmonoxide (CO); IR-gasfiltercorrelatie (continue meting en monsterneming)	MMK-W-006 conform NEN-EN 14626	N
7		Het bepalen van de massa van onbeladen en beladen filters; microbalans	MMK-W-007 conform NEN-EN 12341	N
8		Het bepalen van het gehalte aan PM10/2,5 aërosol (continue monsterneming); BAM 1020	MMK-W-012 gelijkwaardig NEN-EN 12341	N, C
9		Het bepalen van het gehalte aan benzeen, Automatische actieve monsterneming met in-situ gaschromatografie	MMK-W-015 conform NEN-EN 14662-3	N
10	Buitenlucht	Het bepalen van het gehalte aan black carbon (monitoring); multi angle absorptie photometrie	MMK-W-018 Eigen methode	N
11	Fijnstof in lucht	Het bepalen van het gehalte organisch (OC) en elementair (EC) koolstof; FID	MMK-W-013 Eigen methode	N
12	Buitenlucht	Bepaling van het gehalte stikstofdioxide door passieve bemonitoring met behulp van diffusiebuisjes	MMK-W-019 Gelijkwaardig aan NEN-EN 16339	N

De verrichtingen worden op diverse stationaire meetlocaties in Nederland, resp. Curaçao uitgevoerd.

Bijlage 9: Vergelijking 2018 concentraties met de WHO waarden

Tabel 8: De gemeten concentraties, grenswaarden en WHO grenswaarden in 2018.

Component en grenswaarden:	NO ₂ 40 μg/m ³	PM _{2,5} 25 μg/m ³ ⁴	PM _{2,5} [n]	PM ₁₀ 40 μg/m ³	PM ₁₀ max. 35 dagen >50 μg/m ³ [n]	Benzeen 5 μg/m ³	SO ₂ N uur of dag > 350 resp 125 μg/m ³
WHO advieswaarden	40	10	Max 3d>25 μg/m ³	20	Max 3d>50	0,17	20 μg/m ³ (24U)
016 Westerpark		14	51	22	8		0
546 Hemkade	29			22	7	0,5	
701 Zaandam	21	13	44	20	6		
703 Spaarnwoude	20	12	32	17	6	0,8	
704 Hoogtij	25	14	47	20	8	0,7	0

WHO grenswaarden zijn te vinden via <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs313/en/>

⁴ Grenswaarde voor PM_{2,5} van 2015: 25 μg/m³. Ook geldt er voor PM_{2,5} met ingang van 1 januari 2015 een blootstellingsconcentratieverplichting van ten hoogste 20 microgram per m³, gedefinieerd als gemiddelde blootstellingsindex. Daarnaast is er een richtwaarde inzake vermindering van de blootstelling van de mens die met ingang van 1 januari 2020 voor zover mogelijk moet worden bereikt, in Nederland van 15%. Hierbij hanteert het RIVM een periode van 2009 t/m 2011 ten opzichte van 2018 t/m 2020 waarin de reducties moeten worden bereikt (zie de voorschriften 4.4 tot 4.7 in Bijlage 2 in de wet milieubeheer).